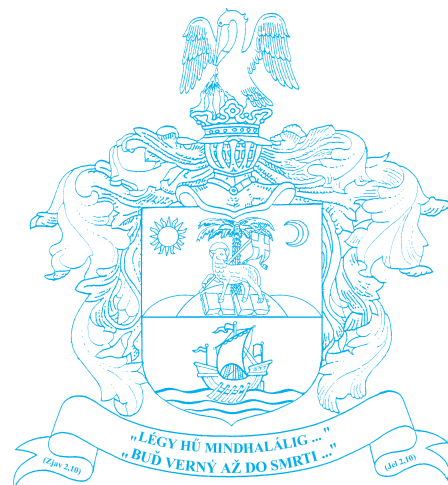

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXX. évfolyam

5. szám

Komárom, 2009. május

Ára 35 cent

A NAGYLELKŰSÉG AJÁNDÉKA

Ábrahám Egyiptomot elhagyva népes családjával azon a földön telepszik le, melyet Isten neki szánt (1Móz 13,1–13). Sokszor úgy gondolunk rá, mint egy szegény, vándorló emberre. Itt azonban ő már egy tehetős családfő. Lót, a közeli rokon is vele van, vagyonuk azonban külön számítható. Annyira nagy a nyáj, hogy már nem bírja el őket együtt a föld, ezért külön kell válniuk. Ábrahám felkínálja Lót számára a választási lehetőséget, hogy ő döntse el, az ország melyik részében szeretne letelepedni. Lót körülnéz, tájékozódik, és kiválasztja a Jordán vidékét, azt a területet, ahol Sodoma városa is található. Ábrahám beleegyezik Lót kérésébe.

Gondolhatnánk, nincs ebben a történetben semmi különös. Békésen elválnak, akiknek az élete úgy hozta, hogy külön kell menniük. Azonban sokkal többről van itt szó. Ha figyelembe vesszük Lót kérését, meglepődhetünk: Ábrahám közeli rokona, fiatalabb, mégis a leggazdagabb vidéket kéri el. A Jordán völgyében van víz, van legelő, a városokban ott van a civilizáció, ott könnyebb legeltetni, könnyebb kereskedni. Ábrahámnak Lót kérése alapján marad a puszta, a félsivatag, a szegény vidék, ahol mindenért sokkal inkább meg kell küzdeni. És mindközben még azt is tudjuk, hogy Lót tulajdonképpen mindent Ábrahámnak köszönhet.

Lót viszi a zsírosat, Ábrahámnak a maradék jut, és ő mégis beleegyezik. Olyan egyezséget köt, ami számára nagyon hátrányos. Szemére vethette volna Lótnak, hogy egész életében gondot viselt rá, és most ki akarja őt semmizni. Élhetett volna az erőfölényével, hisz ebben az időben már kis magánhadserege volt. Bizonyos, hogy a külső szemlélő Ábrahámnak adott volna igazat, ha odaüt egy nagyot. Vagy húzhatta volna az időt: nem mondva sem igent, sem nemet, de úgy irányíthatta volna az ügyeket – ismervén Lót szándékát –, hogy a maga javára fordítsa az eseményeket. Sok eszköz volt a kezében, de ő egyikkel sem él: beleegyezik Lót kérésébe.

Ábrahám nagylelkű. Elfér a lelkében a látszólagos pillanatnyi hátrány elhordozása és a fiatal rokon mindent akaró kapzsisága. Olyan magatartást mutat, mely sokszor hiányzik a mi világunkból. A nagylelkűség az, amikor sok minden elfér a lelkünkben. Amikor nem kizárni akarunk – akár jogosan is –, hanem befogadni és elfogadni. Egyházi életünknek is nagy kérdése, hogy mennyire vagyunk nagylelkűek. Sajnos sok esetben a „mindent magamnak akarok és azonnal, csak magamnak és senki másnak” szűklelkűsége határozza meg az életünket.

A nagylelkűség nem egy jó tulajdonság, hanem ajándék. Ábrahám azért tudott nagylelkű lenni, mert megtapasztalta az Isten nagylelkűségét. Egyiptomban odadobta a feleségét a fáraónak, hogy mentse a saját bőrét. És Isten nagylelkűen megbocsátott neki. Sőt mindazt, amije volt, ott szerezte. Ha Isten nagylelkűen megbocsát nekünk és elengedi a mi vétkeinket, akkor akarjunk mi is nagylelkűek lenni, hogy elférjen szívünkben mindaz, aminek helye van nálunk!

Géresi Róbert

Hanva

Befejezte első ülését a Zsinat

Egyházunk VIII. Zsinata első ülése a Zsinati Elnökség tagjainak beiktatásával még februárban megkezdődött, de elnapolták; így 2009. április 17-én Hanván folytatódott. Fizekas László püspök köszöntő szavai után Géresi Róbert püspökhelyettes az 1Móz 13, 1–13 alapján megtartott bevezető áhítatában (rövidített változata a szomszéd hasábon olvasható – a szerk. megj.) Ábrahám példája kapcsán a nagylelkűséget állította a középpontba. Marián Hamari szlovák ajkú püspökhelyettes pedig az 1Pt 1,1–7 alapján megtartott igehirdetésében azt hangsúlyozta, hogy a jövő világos: a jövő Jézus Krisztus.

Miután Fekete Vince főgondnok ki mondta a határozatképességet, a Zsinat egyhangúlag elfogadta az előterjesztett tárgysorozati pontokat. Fizekas László püspök bevezető beszédével (lapunk 3. oldalán közöljük – a szerk. megj.) kijelölte azokat a feladatköröket, amelyek a Zsinatra az elkövetkező hat évben várnak. Beszéde végén (amit a Zsinat tudomásul vett), javasolta, hogy a Zsinat adományozzon tiszteletbeli püspöki címet Erdélyi Géza nyugalmazott püspöknek; a zsinati tagok az előterjesztést elfogadták.

Az érdemi munka kezdetét a Zsinati Tanács tagjainak és póttagjainak a megválasztása jelentette. A Zsinati Elnökség a jelöltek előterjesztésénél figyelembe vette, hogy a Zsinati Tanácsban minden egyházmegye képviselve legyen, mivel ennek hiányát az (Folytatás a 15. oldalon)

Szabolcska Mihály

SZENTLÉLEK ISTEN

*Szentlélek Isten, szállj le hozzánk,
Szívünk sötét, fehér az orcánk,
Kétkelés a kenyerünk...
Állunk alig „nézve” az égre,
Élünk, alig tudván mi végre,
Szentlélek Istenünk!*

*Szentlélek Isten, szállj le hozzánk,
Csodás erődből áradozz ránk,
Mert jaj, magunkra elveszünk.
Megeszi lelkünket az élet,
Mi hév, nagy önzésünk eléget,
Szentlélek Istenünk!*

*Szentlélek Isten, szállj le hozzánk,
Emeld följebb csüggeteg orcánk,
Jelentsd meg, hogy itt jársz velünk!
– Bár a latrok sorsára adják –,
Az a mi örök életünk...
Szentlélek Istenünk!*

Az ÚR színe előtt

Mindenható, örök Isten, aki kimondhatatlan jóságodból és isteni hatalmaddal a semmiből teremtetted az eget és a földet és minden élőlényt, aki örök gondviseléssel mindent megtartasz, kérlek Téged, én, a Te gyenge és szegény teremtményed, hogy sötét és hűvös szívembe add Szentleked tüzét és világosságát, hogy tanuljak meg imádkozni és a Te akaratod szerint imádni a Te szent nevedet. A Te Szentleked segítsen nekem tökéletlenségemben, amikor azt sem tudom, hogyan imádkozzam. Add, mennyei Atyám, hogy az én nyomorult szívembe lépjen be a Te Szentleked, és a Te ígéreted szerint imádkozzon bennem kimondhatatlan könnyögekkel. A Te szeretett Fiadért, a Jézus Krisztusért, az én Megváltóért. **Ámen.**

Svéd imádságoskönyv (1552)

KÜLÖNC ANYÁK

Nézek távolodó gyermekeim után, szemem követi őket, ahogy végigmennek a parkon. Egy időre az üde tavaszi fényben fürdő lombok eltakarják fejüket, aztán látom, amint ütemesen mozgó párosuk feltűnik a hídon. Nagyobbikuk, a nagylány, kecses tulipán, a lepellevelek között már lassanként kipattanni készül a pompás szírom, hogy aztán királynői virággá nyíljon hamarosan. A kisebbik gyermekien borzas még, de figyelmes szelídsége már sejteti az okos felnőttet. Közben behajtom az ajtót, hogy a friss szél ne tudjon betörni a lakásba. Meztlábbas talpak futnak végig a szobán. Kijött a két kicsi, egyikükön sincs papucs, lábujjaik szétállnak, mint a lombgereblye. Még nem éltek annyit, hogy cipő gúzsba köthette volna élénk ujjacskaikat. Egyikőjük szertelen, kedves feketerigó, ő a garabonciás mind közül, másikuk, a kicsi, szelíd és csöndes szöszke. Mind a négy gyerek más, mind egy-egy külön univerzum. Mindegyikőjük más és más ajándékokkal megáldott.

Amikor negyedik gyermekem megszületett, valaki lelkesülten „hős anyának” nevezett, mert hogy a „mai helyzetben”, meg „annyira nincs pénz”, és „az ember nem is tudja, mire nevelje”. Nem éreztem hősnek magamat soha, abban a pillanatban természetessé vált a helyzet, ahogy egy újabb gyermekkel hazakerültem a

kórházból. Együtt ettünk, együtt tettünk-vettünk napközben, s a kicsi a karomon azonnal részévé vált a családnak.

Nem: egy anya, aki több gyereket is vállal a szokásosnál, nem hős. Ugyanúgy küszködik, szeret és próbál élni a lehetőségei között, mint más; a különbség anynyi, hogy egy idő után tapasztaltabban, ám lényegesen hosszabb ideig marad az anyai szerepben. Az azonban kétségtelen, hogy minden sokgyerekes anyát csodabogárnak, társadalmi kívülállónak tekint a

többség. A különös az, hogy éppen az idő folyása, a dolgok természetessége miatt önmagát többnyire nem ekként ítéli meg maga az anya. Ma úgy tekintenek egy sokgyerekes anyára, mint aki nem képes megfelelni a jelen kor gondolkodásának. Vagy mint aki képtelen beilleszkedni a *main-stream*-be, a megszokott vonalba, a *trendbe*. Mint aki képtelen normálisan teljesíteni a társadalmi szerződésben meglévő kötelességeit és élni meglévő jogaival.

A gyermektelenség szabadságával, vagy az egy- vagy kétgyerekes szisztéma kényelmességével. Nem: ezek az emberek, akiknek több gyerekük van az átlagnál, nyíltan belekötnek egy levesbe, amit hosszú évtizedek főztek menzaüzvé.

Ezek az anyák *outsiderek*. Különcök. A világ boldonságának felrúgói. A sokgyermekes édesanyák az Isten Gondviselésébe vetett bizalom kisugárzói. *Az anyaság: nőies, ösztönös belesimulás Isten rendjébe.*

Nyáron előadást tartottam egy hittanos táborban a szeretetről. Az előadást megelőző este, miközben sétáltunk a bungalók mellett, s agyam még gyorsan újra- és újra végigfuttatta a szépen előkészített gondolatokat, amelyeket el szerettem volna mondani, megálltunk beszélgetni egy kamasz nagylánnyal. Szájából, mint egy ítélet hangzott el csak úgy, mintha az időjárásról beszélne: „Nincs szeretet ezen a világon.”

Másnap nem állhattam meg, hogy bele ne szőjem mondanivalómba elejtett megjegyzését. Mert mellbe vágott, letaglózott, és új gondolatok özönét indította meg bennem. Mert a szeretetnek először is belőlünk kell kiindulnia. Mi magunk tudjuk formálni kapcsolatainkat a szeretet jegyében, avagy anélkül. A szeretet létrehozására, nyilvánvalóvá tételére, meghatározására pedig legnagyobb, legkézenfekvőbb lehetőség az anyaság.

Jakab-Köves Gyopárka
(*Reformátusok Lapja*, 2008/18.)

Főtiszteletű Zsinat, Atyák és Testvérek! Mély tisztelettel és testvéri szeretettel köszöntöm

a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház VIII. Zsinatának alkotótagjait az 1. ülésen, illetve mindazokat, akik akár hivatalból, akár érdeklődőként jelen vannak. Kívánok mindenkinek jó tanácskozást, türelmet, odafigyelést, bölcsességet.

Ez a rövid bevezető a teljesség igénye nélkül szeretné érzékelteni és körvonalazni azokat a feladatokat, amelyek reánk várnak. Megpróbáltam összefoglalni a legfontosabb teendőket, amelyekre jó odafigyelnünk, ha megfelelő módon szeretnénk munkálkodni.

Mindenkit az egyházmegyéik gyülekezeteinek presbitériumi választottak. Bízom benne, hogy megfontoltan, odafigyelve, remélve, hogy hat esztendőn keresztül mindenki a legőszintébb alázattal és hittel, a legnagyobb odafigyeléssel, a legodaadóbb módon fog azon munkálkodni, hogy egyházunk – azon belül gyülekezeteink és természetesen minden egyes hívő – tükrözni tudja Jézus Krisztust, az egyház Urát.

Ehhez a személyesen megélt hit mellett el kell kérni Istentől a tiszta látást, a felülről való bölcsességet és azt a közösségi gondolkodást, amely elsősorban arra szolgál, hogy a közöttünk levő egység, a szeretet és az egymás iránti tisztelet erősödjön. Mert Isten erre hívott el minket, amint Jézus főpapi imádságában is mondja: „*Hogy mindnyájan egyek legyünk; amint te énbennem, Atyám, és én tebenned, hogy ők is egyek legyenek mibennünk: hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem*” (Jn 17,21).

Ezt az egységet azonban csak úgy lehet munkálni, ha megszabadulunk kicsinyességünkől, személyeskedéseinktől, mindent magunknak akarásunktól. Le kell vetkezni előítéleteinket, egyes esetekben a macacságunkat, keménységünket, és meg kell tanulnunk Krisztus-központúan, összegyűjtve gondolkodni.

Bár mint zsinati képviselőket mindenkit a gyülekezetek presbitériumi választottak s mindenki úgy is van számon tartva, mint valamelyik egyházmegyének a képviselője, mégis tanuljunk meg a döntéshozatalok alkalmával elvonatkoztatni az egyházmegyétől, kissé tágabb viszonylatokban látni, tudván azt, hogy a saját egyházmegyénknek is akkor lesz jó, ha összességében jó lesz az egyháznak.

Itt mindenképpen fontos megemlíteni a törvények „betartásának és betartatásának” elvét, amire esküt is tettünk a közgyűlések alkalmával. Ha ezt az elvet hangsúlyosabban fogjuk képviselni itt, a zsinati ülések alkalmával, de odahaza is gyülekezeti és egyházmegyei szinten, akkor sokkal hatékonyabban és fegyelmertettebben fogunk tudni előrehaladni dolgunkban, és sok bajt, visszasságot és vizsáltságot elkerülhetünk.

Mi vár ránk a hat év alatt? A jelenlegi erkölcsi és gazdasági válság közepette még jobban oda kell figyelni arra, hogy bizonyosságtételünk hiteles legyen. Minden lépésünknel érvényesnek kell lenni annak, amit Pál apostol írt a fiatal tanítványnak, Timóteusnak: „*Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét*” (2Tim 1,7). Tudjuk azt, hogy „*...azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van...*” (Róma 8,28a). A jelen körülményei között is meg kell találnunk a lehetőségeket arra, hogy egyházunk éljen, erősödjön és boldogulni tudjunk. Bátran ki kell állni Isten igazsága mellett és képviselni azokat az értékeket, amelyek erősítenek és előbbre visznek.

Erőnket nem szabad szétaprózni és fölösleges dolgokba fektetni. Hanem az egy szükséges dologgal kell törődni. Számunkra elengedhetetlenül szükséges – szem előtt tartva mindenkor Jézus Krisztus parancsát – a misszió. A tanítvánnyá tétel hitben kapott szolgálata nélkül az egyház lehet kultúrközösség, baráti társaság,

Egymásra tekintve szolgálni

de nem lehet az, aminek Isten látni akarja: élő és szolgáló közösség. Csak az alázatban és

engedelmességben missziót gyakorló egyház növekedhet és erősödhet Isten kegyelme által.

Ennek a szolgálatnak a másik pillére a szeretetszolgálat, a diakónia. Önmagunk képtelenek vagyunk arra, hogy a szeretet cselekedeteit végezzük. Csak szilárd hittel, az Igének való engedelmeskedéssel, önmagunk megtagadásával lehet végezni ezt a szolgálatot. Meg kell kezdenünk alulról felépíteni szolgálati rendszerünket, kezdve az egyén diakóniájával. Mindent meg kell tennünk azért, hogy a legelemibb szinten, a gyülekezetekben induljon meg őszinte szívvel a rászorulóknak való segíteni akarás.

Elsősorban azokon kell megtanulnunk segíteni, akik hozzánk közel állnak s életük a legszentebb kötelékkel van hozzánk fűzve. Az új fordítás ezt így mondja: „*...míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképpen pedig a mi hitünknek cseledeivel*” (Gal 6,10). Ez az alap, s erre az alapra lehet építeni intézményesített diakóniánkat is.

Ehhez elengedhetetlenül szükség van gyülekezeteink és egyházunk anyagi helyzetének javítására. A gazdasági ügyek fontos részét képezik örállói szolgálatunknak. Fontos, hogy támogatni tudjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek arra szolgálnak, hogy a lehető legtöbb emberhez, gyermekhez, fiatalhoz, idősekhez eljusson az evangélium. Fontos ezért azoknak a pénzalapoknak a támogatása, amelyeket már az előző választási ciklus idején létrehoztunk. Emellett talán említenem sem kell, hogy egyházi iskolarendszerünk milyen nehézségekkel küzd. A ma érvényes törvények mellett szinte lehetetlen vállalkozásnak tűnhet egy iskola létrehozása. Ezért fontos a meglévők megtartása.

Nem beszéltem még a teológusképzésről, a lelkipásztorok továbbképzéséről, a presbiterképzésről, külföldi kapcsolatainkról, amelyekre oda kell figyelnünk.

Mi ebben nekünk a feladatunk? Nagyon is sok! Nem csupán annyi, hogy a hat esztendő alatt részt veszünk tizenkét zsinati ülésen (az esetleges rendkívüli üléseket nem számítva), hanem az odafigyelés, a tájékozódás, a rendellenességek kiigazítása és orvoslása a gyülekezetekben, az egyházmegyében, és a megfelelő tájékoztatás a zsinaton történetekről.

Nagyon fontos az időben történő javaslattevés, a megfelelő felkészülés az ülésekre. És ami talán még fontosabb: az egység munkálása olyan módon, hogy magamévá teszem és kiállok a zsinati döntések, törvények és határozatok mellett még akkor is, ha jómagam esetleg nemmel szavaztam. De tiszteletben tartva a többség akaratát és döntését, a közös ügyet képviselem. Ha nem így cselekszünk, akkor gyöngítjük az egyházat és csorbítjuk a vezetők tekintélyét.

Fontos a bizottságokban való munka. Ezen a téren minden választási ciklusban hiányosságok mutatkoznak. Ezért szükséges az, hogy az egyházépítéshez elengedhetetlenül fontos bizottságok alakuljanak, és ne csak névlegesen alakítsuk meg őket. Terveink között szerepel a tanácsosi rendszer bővítése, ami által szeretnénk elérni, hogy a bizottságok adminisztratív teendőit és munkájuk koordinálását a tanácsosok végezzék, megkönnyítve ezzel a bizottságok működését.

A tennivaló tehát sok, mindenki szolgálatára szükség van – akár a gyülekezetekben, egyházmegyékben, akár itt, a Zsinat ülésein. Tanuljunk meg egymásra tekintve szolgálni, a legkisebbek lépései szerint haladni! Ehhez adjon Isten elegendő erőt, kitartást és békességet mindannyiunknak!

Fazekas László

(Elhangzott 2009. április 17-én egyházunk Zsinatának Hanván megtartott 1. ülésén.)

Az alábbi írással Csukás Zsigmond árvaházi, majd negyvenkilenc évig somorjai esperes-lelkipásztorról mint egykori lelki atyámról szeretnék megemlékezni. 2004 pünkösdi első napjára terveztük meglátogatását, de az Úr két héttel korábban, május 4-én hazaszóltotta. Emiatt a személyes találkozás elmaradt, de a róla való megemlékezéssel Isten iránti hálámat szeretném kifejezni.

Ki is volt Csukás Zsigmond tiszteletes úr? Annak a révkomáromi református árvaháznak a lelkésze és nevelője, ahol én fél éves korom óta nevelkedtem. Ő volt az, aki ráirányította figyelmemet a lelki dolgokra, megmagyarázta nekem (és én meg is értettem), mit jelent számomra ez az isteni üzenet: „*Adjad, fiam, a te szívedet nékem*” (Péld 23, 26a). Számomra ő volt az, akinek lelkigondozása nyomán már tizenhat éves koromban Isten gyermekévé válhattam. Így lett ő igazán az én lelki atyám.

A második világháború idején minden fiatal gondját felvette. Jövőjüket felelősséggel kutatta. Felhívta a figyelmet a veszélyekre. Különösen kitartóan harcolt az árva gyerekek elhurcolásának megakadályozásáért. Mindenkiről tudott, az idegenbe elhurcoltakról és az otthon maradtakról egyaránt. Láthatatlan lelki közösséget hozott létre, amely oly csodálatos lelkierővel segített mindenkit. Sorra írta a terjedelmes tanácsadó leveleket, de azonnal, késelelem nélkül, a hazuról elhurcolt tizenhat éves fiataloknak is, nekem is. A leveleket csaknem mindig a pincében, óvóhelyen írta, kimondhatatlan testvéri, krisztusi szeretettel, a Lélektől indítva. Ezekben az Ige olvasását hangsúlyozta (ehhez nekem bibliaolvasó kalauzt is küldött). E levelekben adott tájékoztatást a sok száz kilométerre elhurcolt levante és katona lelki testvérekről. Naplórásra is ösztönzött, még annak mikéntjét is meghatározta: a haza írt levelekben ösztönözni számoljak be a napi eseményekről. Még ma is féltve őrzöm e hatvanéves naplót.

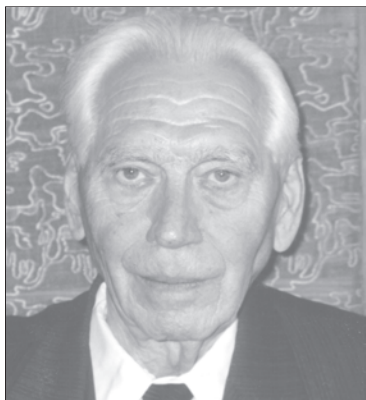
Nagyon megjegyeztem azt a mondatát, hogy hiábavalósággal ne foglalkozzak! Isten dolgai mindent előzzenek meg! A Biblia mint erőforrás mindig velem legyen! Csodálatos volt, ahogy ez a láthatatlan, de élő lelki közösség együtt olvasta *A zsolttárok könyvét*, és

EGY LELKIGONDOZÓ LELKIPÁSZTOR

Öt éve hunyt el Csukás Zsigmond

oly sokszor a Lélek ugyanazt az üzenetet adta mindnyájunknak – azonos aranymondások formájában. Milyen csodálatos is volt a Léleknek ez az összefogó ereje, Isten munkálkodása az egymástól távol lévő szívekben! Minden levél aranymondásokkal kezdődött. Hisz ez volt a legfőbb isteni üzenet, a többi már csak emberi hozzátelettel jelentett. E közös igeolvasás gondolata is Csukás Zsigmond tiszteletestől származott. Még az általa választott igehelyek is egyeztek a mienkkel. Ez hatalmas erőforrásunk volt.

Megszervezte az egymásért való imádkozást is, név szerint könyörgve mindenki mindenkiért. Sok áldás származott ebből és még több lelkierő. A közös imameghallgatásokért pedig együttes hálaadások szárnyaltak fel az égbe az áldást osztó, könyörgést meg-

Csukás Zsigmond

hallgató Mindenhatóhoz. Ilyenkor éreztük csak igazán, hogy egy test tagjai vagyunk, egy Atyának a gyermekei. Ó, de nagy öröm volt ez!

Az itthon maradtakkal is foglalkozott egyénileg is, közösségekben is. Az óvóhelyen, pincében rendszeresen megtartották a bibliaórákat, rendszeres egyéni lelki beszélgetéseket folytatott a vágyakozó árva fiúkkal. Révkomáromban családkonál imaórákat, házi istentiszteleteket tartott. Mentette az árvaház megmaradt bútorait, a Timótheus könyvesbolt árukészletét. Mindezt egyetlen fillér nélkül, Isten iránti elkötelezettségből tette. Anyagi kérdésekkel sohasem foglalkozott. A fő célja a lelkek mentése volt. A pincében a reformáció hőseiről olvastak naponta. Igyekezett minden várható körülményre felkészíteni az árvaház lakóit.

Én nagyon sokat köszönhetek neki. Az ő levelei, lelkigondozó tanácsai erősítettek elesettségeimben. Ő állított sokszor talpra, amikor Isten Igéjét továbbította nekem üzenetként.

Ismertem egyéni vívódásait is, gyakori önvizsgálatát, bűnvallásait. Egy szüntelen megújuló és megújító, Istennek drága életű szolgáját ismertük meg benne. Áldott legyen az Úr, hogy vele lehettünk, levelei útján évtizedeken át vele maradhattunk és a mi életutunkat az Úr útjára vezette!

A háború után ő szervezte meg, hogy a Timótheus Szövetséghez tartozók tizedpénzén 1947 áprilisában a Dunán csónakkal átjöhessen Magyarországra. Ezek a tizedpénzek segítettek tanítóképzős pápai tanulásomat.

Amikor már a határ elválasztott bennünket, ezt írta levelében: „*Egy lelki baráti, lelki testvéri, lelki közösségi kapcsolatot semmiféle valódi vagy mesterkélt határ sem tud szétszakítani. A legfontosabb és legnagyobb kérdés az, hogy vajon hol kötünk ki. Adja az Úr, hogy az aranypartnál... Ott lelkek-e, Lacókám? Ez legyen számodra a legfőbb kérdés.*”

Ő biztatott leveleiben, hogy a bizonyosságok fellegeit ne hagyjuk elveszni, adjuk közre, hogy minden velem való levelezését erre felhasználhatom, és ő ennek nagyon fog örülni mindenkor. Ennek nyomán számtalan bizonyágtételt tudtam megfogalmazni és közkinccsé tenni. Mindezek Isten dicsőségét szolgálhatták.

Ő már ott van az aranypartnál, de búcsúzó igéi üzenetei a szívemben maradtak: „*Boldogok, akik lakoznak a te házában; dicsérhetnek téged szüntelen!*” (Zsolt 84,5). „*A szeretet soha el nem fogy*” (1Kor 13,8a).

„*Megesküvél Uram,
És igédben bízom,
Hogy égbe viszed
gyermeked sas-szárnyakon.
Meglátom Jézusom
És áldom hatalmát,
Szent kegyelmének
énekek halleluját*” (425,4).

Isten kegyelmében bízva – az aranypartnál – találkozni fogunk vele.

Szenczi László

Az egyik legfrissebb Kálvinról szóló könyvet március 11-én a Kálvin-emlékévek 2009–2014 elnevezésű eseménysorozat (nagy reformátorunk születése 500. és halála 450. évfordulóját fogja keretbe) megnyitóját után mutatták be a Debreceni Református Kollégiumban.

A *Tanulmányok Kálvin János teológiájának maradandó értékéről és magyarországi hatásáról* alcímet viselő kötetet **Fazakas Sándor**, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora szerkesztette, hozzá **Bölcskei Gusztáv** tiszántúli püspök, az MRE Zsinatának lelkes elnöke írt ajánlást, aki hangsúlyozza: „Az évfordulók a felejtés elleni küzdelem eszközei.” Emellett rámutat arra is, hogy Kálvint mennyire eltorzította, félreértette, félremagyarázta a világ. „Talán furcsa nekünk, magyar reformátusoknak, akiknek kollektív tudatában Kálvin alakjához nagyon sok pozitív gondolat kapcsolódik (hitbeli, kulturális, gazdasági, politikai függetlenség, a szabadsághoz való jog az egyházban és a világban, anyanyelvi műveltség, abszolutisztikus és totalitáriánus hatalmi igények visszautasítása), hogy az 500. évfordulón is számos előítéletes megközelítést kell korrigálni vele kapcsolatban (életidegen, aszketikus törvényeskedés, zsarnokság, vagy éppen a jóléti, fogyasztói társadalom szellemi feltételeinek megteremtése).”

A tisztábban látást segíti ez a könyv is, amely tizennégy tanulmányt ölel fel, és három nagy részre tagolódik; *Kálvin és Magyarország* az elsőnek a címe. **Hörcsik Richárd** Kálvinnak a 16. századi Kárpát-medencei magyarságra gyakorolt hatásával foglalkozik tanulmányában, és megállapítja: az eddigi elképzelésekkel ellentétben Kálvinnak sokkal nagyobb közvetlen hatása fedezhető fel a reformáció magyarországi elterjedésére. **Márkus Mihály** a presbiteri rendszer kialakulását vizsgálja a 17. század közepéig. A presbitériumok felállítását az 1630-as pápai zsinat (= egyházkerületi közgyűlés) rendelte el.

Az *Egyház és teológia* című második részben négy dolgozat olvasható. **Peres Imre** „a reformáció legnagyobb exegetájának” (Farrar) írásértelmezését és írásmagyarázatait vizsgálja, miközben az apokrifus iratokhoz való viszonyulásának is figyelmet szentel.

Kálvin időszerűsége

Szűcs Ferenc dogmatikai és ekkleziológiai tárgyú írásában központi helyet kap az eleve elrendelés tana (alakulását áttekinti Augustinustól Barthig), illetve Kálvinnak az egyház szervezetről és szolgálatáról való gondolkodása. **Fazakas Sándor** Kálvin szociál-etikáját veszi górcső alá. Ebben a vonatkozásban foglalkozik a munka, a pénz és a kamat, a szegényekről való gondoskodás, az állam szerepével. **Fekete Károly** *Kálvin és az istentisztelet* címmel bemutatja a Kálvin által gyakorolt istentiszteleti rendeket, illetve a reformátor hatását a 20. század istentiszteletére és gyakorlati teológiai irodalmára.

A legerjedelmesebb harmadik rész a *Kálvin-hatások a Kárpát-medencében és a magyar kultúrában* címet vi-

gyongazdálkodásról szóló írása elején megpróbál több anyagi vonatkozású sztereotípiával is leszámolni, majd a feldolgozott jegyzőkönyvek alapján ismerteti a gyülekezetek bevételi forrásait.

Bogárdi Szabó István elsősorban a 20. század első négy évtizedére tekintve vizsgálja a kálvinizmus-irányzatokat, illetve a magyar református teológiai eszmélkedést. **Győri L. János** Kálvinnak a szépirodalomban megjelenő alakját mutatja fel, erre tulajdonképpen csak a 20. század elejétől van példa. **Tókéczki László** Kálvinnak a magyarságra és a politikára gyakorolt hatásáról értekezik, és rámutat: „Kálvin teológiája szinte közvetlenül megy át politikába...” **Szathmáry Béla** *Kálvin a kortársunk?* című tanulmányában – Ravasz László nyomán – megerősíti, hogy a kálvinizmus az élő Isten szuverenitását hirdető vallásos világnézet. Ilyen összefüggésben, látva az egyház mai válságát, egy teológiai megalapozottságú jövőkép megfogalmazását sürgeti.

A. Kis Béla

(Kálvin Kiadó, Budapest 2009)

seli. **Fekete Csaba** a genfi zsolttárok elterjedésének szentelte tanulmányát. Érdekes, hogy nem református, hanem evangélikus „nyomdában adták ki hazánkban először az első két énekeskönyvet a százötven genfi zsolttárral”, amihez a Felvidék szertartási környezete kellett (Lőcse, 1635; illetve Bártfa, 1647). **Szabó András** Szenci Molnár Albert Institutio-fordítása kapcsán (Hanau, 1624) rámutat, hogy válasz kívánt lenni Pázmány Péter közérthetően megírt *Kalauzára* (1613). Szenci Molnár a fordítási megbízást 1617-ben Bethlen Gábertól és Rákóczi Györgytől kapta.

Ősz Sándor Előd a kálvinizmusnak a periférián, Hunyad és Zaránd vármegyékben való terjedéséről ír munkájában. **Buzogány Dezső** a 17–18. századi erdélyi egyházközségi va-

Feladvány

Kálvin János 445 éve, 1564. május 27-én hunyt el. Hol temették el?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **június 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A márciusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint a Szent Bertalan-éj 1572-ben volt.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek jutalomban, mégpedig **Basa Barnabás** (Nagykapos), **Édes Enikő** (Alistál) és **Veress Vilmos** (Nyírágó). Mindhárman a *Barth breviárium* című könyvet kapják.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Az évfordulók éveit éljük. Néhány évvel ezelőtt a zsoltárok voltak reflektorfényben. 1607-ben született meg a genfi zsoltároskönyv fordítása, aminek tavalyelőtt volt a négyszáz éves évfordulója. Idén Kálvin születésére emlékezünk, így a zsoltárok ismét előtérbe kerülnek. Énekeskönyvünk tavaly volt hatvanéves (bár csak 1949-ben látott napvilágot, ugyanis várni kellett a külföldről érkező nagyobb mennyiségű papírra).

Feltehetném a kérdést, vajon ki olvasta már ennek az énekeskönyvnek az előszavát. Ez az előszó nagyon röviden és velősen megfogalmaz néhány alapismeretet, első mondata így szól: „*Azt a nagy elhajlást az »első szeretettől« (Jel 2,4), amely a magyar református kegyesség történetében az uralkodó világi és egyházi eszmearamlatok hatására a múlt század elejétől fogva beállott, gyülekezeti éneklésünkben is nyomom követhetjük.*”

Az 1700-as évektől kezdve különböző folyamatok játszottak szerepet abban, hogy egyre mélyebbre került a református gyülekezeti éneklés (egészen a 20. század első évtizedéig), illetve hogy onnan miként kapaszkodott föl ismét egy bizonyos magasságba, aminek az egyik legfőbb eszköze éppen ennek az énekgyűjteménynek (a ma használt református Énekeskönyvnek) a megjelenése volt. Valamikor a 18. században letértünk az útról, ahova aztán egy vargabetűvel a 20. század közepén visszakanyarodtunk. Az út ugyanazon szakaszára már nem térhetünk vissza, onnan már nem folytathatjuk, hanem az ideális útnak egy másik szakaszára kell visszatérni. Mi sem térhetünk vissza ugyanabba az évszázadba, amikor ez az elhajlás történt, hanem egy másik pontjára. Vissza kell tehát találni a jó útra, de ez már csak egy másik környezetben történhet meg.

A lényeg három pontban foglalható össze. Hol hagytuk el a jó utat és milyen körülmények között? Milyen szakaszon találtunk vissza oda? Hol kellene ma tar-

Éneklésünk változásai (I.)

tanunk, vagy milyen vonatkozásban lenne szükséges az Énekeskönyvnek a megújítása?

És fontos tudni, hogy mit veszítettünk el. Először is énekeket, dallamokat, továbbá egy éneklési módot. Az „öreg debreceni” énekeskönyv, mely kottásan 1778-ban jelent meg, szinte teljesen megőrizte a reformáció óta eltelt két évszázadnak a gyülekezeti énekeit. Az 1806-os, Benedek Mihály-féle énekeskönyvnél találjuk az első elhajlást, a vargabetű kiindulási pontját. (A bizonyos változások az éneklésben nem máról holnapra történnek, de mégis egy időpontot ki kell jelölni.)

Ez az énekeskönyv 253 dicséretet tartalmazott. A korábbi – amit ez felváltott –

Az előadó a különbségeket számolja

még bő száz énekkel többet, tehát 371 dicséretet, ezen felül természetesen a 150 genfi zsoltárt. Tehát száz énekkel kevesebbet adott kézbe, de nemcsak hogy kevesebbet adott, hanem az előző énekeskönyv anyagának nagy részét le is cserélte, mert az előzőből mindössze ötvenegy éneket vett át. A dicséretetek teljes anyagának csupán az ötöde maradt meg. Ez gyakorlatilag teljesen új helyzetet teremtett. Csak a 150 zsoltár az, ami folyamatosan tovább élt ezután is. A himnuszokból egy sem maradt meg, a zsoltárparafrazisokból három; a legtöbb a hetvenhat ünnepi é-

nekből, illetve a reggeli és az esti énekekből maradt meg a következő énekeskönyvben. (Az utóbbiakat nyilván folyamatosan énekeltek, amit nem lehetett egyszerűen megszüntetni. Ezek szorosan kötődtek a gyülekezeti énekléshez.) Az 1948-as Énekeskönyv – kétszáz év után – megpróbált visszahelyezni az öreg debreceni énekeskönyvből százhuszonnégy éneket.

De éneklési módot is elvesztettünk. Körülbelül 150 éve írta Révész Imre egyháztörténész, hogy „*a reformáció korának istentisztelete a mainál jóval tagoltabb volt, és a gyülekezet tevékenyebb részvételét igényelte.*” A reformáció korabeli és a mai istentiszteleti éneklési gyakorlat különbségét három megállapítással próbáljuk meg jellemezni. Az első: a gyülekezet éneklését akkoriban nem az orgona vezette, hanem a kántor és a diákok kórusa. Ma általános és szinte szükségszerűnek tűnik, hogy akármilyen gyenge minőségű elektronikus „pótlékhangszer” szóljon, vezesse (vagy inkább elfedje?) az éneket. Pedig a legfontosabb az, hogy a gyülekezeti tagok közül valaki megbízhatóan kezdje el és vezesse az éneket, amire a többiek csatlakozni tudnak. Miért nem jó, ha ezt a lelkész teszi? Mert neki a liturgiában más a feladata, és így nem tud megvalósulni az istentiszteletben a párbeszéd, a dialógus.

A második nagy különbség az akkori és a mai éneklés között az, hogy az istentiszteleti éneklés nem korlátozódott kizárólag a gyülekezet közös énekére, hanem szerepet kapott a kórus vagy egy kisebb éneklőcsoport, s éneklése a gyülekezetével egybeépült. Tehát a kórus nem egy külön elemként jelenik meg (mint ma szinte „kulturbetétként”). A 19. században még az iskolás gyermekek is részt vesznek a templomi éneklésben, a gyülekező éneklést ők végzik; a kórus feladata pedig a fennálló ének, az introitus éneklése. A 20. század elején Ravasz László az ágendájában úgy rendelkezik, hogy a második és a harmadik harangszó között az iskolás gyermekek foglalják el helyüket a kántor vezetésével a templomban, és a harmadik harangszókor – tíz perccel a kezdés előtt – kezdjék meg az előkészítő vagy gyülekezőének éneklését.

Dr. Bódiss Tamás

(*A Magyarországi Református Egyház országos egyházzenei előadója azon előadásának első része, amely 2009. március 25-én az SJE Református Teológiai Karán konvokációs előadásként hangzott el.*)

Egyházzenei rendezvények

III. Országos Énekverseny

Időpont: **2009. június 13.**, szombat
Helyszín: Kulcsod, református templom
Nevezési határidő: **2009. május 31.**

Szakmai napok kántoroknak, kórusvezetőknek

Időpont: **2009. június 6.**, szombat
Helyszín: Ladmóc, református templom

(Részvételi díj nincs, jelentkezni a Ladmóci Református Lelkészi Hivatalban lehet.)

VII. Ladmóci Kórustalálkozó

Időpont: **2009. június 6–7.**, szombat–vasárnap
Helyszín: Ladmóc, református templom
Kezdési időpont: szombaton 17 óra, vasárnap 15 óra

A komáromi Tiszti Pavilon falán a közelmúltban megjelent egy tábla, melyen (két nyelven) ez áll: Selye János Egyetem, Felnőttképzési Intézet. Igazgatója Albert Sándor professzor, a Selye János Egyetem első rektora, a tájainkon még eléggé ismeretlen felnőttképzésről, illetve az intézetnek az egyházzal való együttműködéséről kérdeztünk.

– Mielőtt a Selye János Egyetemen folyó felnőttképzésről esnék szó, tekintünk vissza kicsit arra is, miként alakulhatott meg 2004-ben maga az egyetem...

– A bársonyos forradalom után volt néhány kísérlet az egyetemalapításra, ami viszont reálissá csak a 90-es évek végén vált. Ekkor a pedagógusszövetség alelnökéként már aktív részese voltam az előkészítésének. Én mindig is egyetemben gondolkodtam, de azért volt próbálkozás a nyitrai egyetemen egy kar létrehozására is. Ez nem járt sikerrel, és ezután már csak egyetemben gondolkodtunk. A 2002-es parlamenti választásokból az MKP a második legerősebb pártként jött ki, így ezt az igényt be lehetett építeni a kormányprogramba, mégpedig úgy, hogy az első évben kell az egyetemet létrehozni. Ha ez nem így szerepel a kormányprogramban, valószínűleg nem lett volna belőle semmi. A Calvin J. Teológiai Akadémia kész intézmény volt, tíz éve működött, lehetett rá építeni.

– Azóta eltelt öt év, a képzés három egyetemi karon folyik, amit januárban kellőképpen meg is ünnepeltek. Miért volt szükség a Felnőttképzési Intézet létrehozására is, illetve mennyire új jelenségről van szó?

– Erős szálakkal kapcsolodom az európai felsőfokú oktatáshoz. A nyugat-európai szinten mára rendkívül erős a felnőttképzés, nálunk viszont még gyerekcipőben jár. A lakosság kis hányada vesz részt benne, kb. 3–4 százalék. Nyugaton viszont több mint 30 százalék. Óriási lehetőség arra, hogy az ember kiépítsen valamit, ami még nincsen. Úgyhogy ezt kihívásként kezeltem, és gondolom, van elég erőm és felkészültségem ahhoz, hogy kiépítsük Szlovákia egyik legnagyobb vagy legjobban működő felnőttképzési intézetét. Egyébként mindjárt az egyetem első évében indítottunk lelkésztovábbképzést, ugyanis azoknak a lelkészeknek, akik hittant tanítanak az alap- és középiskolákban, pedagógiai végzettséggel is kell rendelkezniük. Ez volt az első lépés ezen a vonalon. Mintegy ötven lelkész szerezte meg nálunk a pedagógiai végzettséget, az ún. pedagógiai minimumot.

ELŐTÉRBE KERÜL A FELNŐTTKÉPZÉS

A jó pap (is) holtig tanul

– Tehát az intézetalapítás egy folyamat kiérlelődése. Miként képzelik el a jövőt?

– Elsősorban a tanárok továbbképzésére szeretnénk koncentrálni, illetve a másik két karhoz, a teológiaihoz és a gazdaságtudományihoz köthető személyekére. Jelenleg elfogadás előtt van egy törvény, amely szerint szeptemberben életbe lép a pedagógusi életpályamodell. Minden általános és középiskolai pedagógusnak hétévente 240 óras továbbképzésen kell részt vennie. Ez óriási munka lesz, hisz csaknem százezer pedagógus dolgozik a közoktatásban. A továbbképzésbe olyan egyetemek kapcsolódhatnak be, ahol tanárképző kar is működik. Mi a magyar vonalat szeretnénk felvállalni, bár érdekes, hogy a hallgatók döntő többsége már szlovák vidékről jelentkezik, jönnek a szlovák kollégák. Jó névre tettünk szert, az egész Szepesség idejár, illetve mi, az oktatóink mennek oda a hétvégékre.

– Valami hasonló lehetőséget kínálnának a lelkészeknek is?

– Igen, a püspök úrral és a dékán úrral már több egyeztető tárgyalást folytattunk. Ha sikerül kidolgozni a lelkészek számára az élethosszig tartó továbbképzést, annak a szervezési részét magunkra tudjuk vállalni. Az oktatást a lelkészi körökből kell megoldani, a teológiai kar kapacitását kell

Albert Sándor (A szerző felvételei)

kihasználni. Felmerült, hogy korosztályonként lehetne a képzést tartani, de a szakmai rész az egyház feladata.

– Mégis, hogyan konkretizálhatók az eddigi elképzelések?

– A teológus-továbbképzést is úgy tudjuk elképzelni, hogy kimegyünk az adott körzetekbe; inkább utazzon két-három oktató, mint húsz hallgató. Javaslatunk az, hogy maradjunk hétéves ciklusokban, amint a pedagógusok esetében. Nekik 240 óra 120 kreditet jelent. Nem vagyok illetékes, de ez talán a lelkészek esetében sok. Ha az egyház meghatározza a kereteket, akkor tudunk belépni a szervezésbe: bizto-

sítani a termeket és az oktatást, megszervezni a vizsgákat, összeállítani a vizsgabizottságokat, tartani a kapcsolatot a lelkészekkel, figyelni a kreditszámokat stb.

– Végül egy személyes kérdés. Hogyan alakult az élete februártól, amióta a rektori teendőket ellátásával nem kell törődnie?

– Választhattam: elmegyek, vagy simán oktatni fogok; de ez nem elégít ki. Így az állandó kutatási feladataim végzése mellett az időmet a felnőttképzés kiépítésére fordítom. A júniusi európai parlamenti választáson pedig az MKP képviselő-jelöltjeként indulok.

– Ha sikerülne bejutnia az EP-be, az oktatás mellett milyen terület, milyen értékrend képviselését tartaná fontosnak ebben az összekuszálódott Európában?

– A továbbképzéseket kihasználtuk arra is, hogy felmérjük a pedagógusok értékrendjét. A Lisszaboni Szerződés aláírásakor, ami az EU alkotmánya, Szlovákia egyik legnagyobb kifogása az volt, hogy a keresztyén alapok kimaradtak belőle. A pedagógusok közti felmérés azt mutatta, hogy a keresztyén hitre és a magyarságtudatra nevelés nem annyira hangsúlyos nálunk, ami elszomorító. Mert ha a pedagógusok a keresztyén hitre való nevelést, a magyarságtudat erősítését nem tartják kellően fontosnak, akkor milyen lesz a fiatal generáció? Úgy gondolom, a keresztyén értékekre kell épülnie az egész Európai Uniónak, még ha az unió úgy is érzi, hogy az iszlám meg a különböző vallások ellepték s igyekeznek is tolerálni őket. Ha ezt feladjuk, akkor milyen lesz az erkölcsi tartás? Én ezeket az értékeket, ezt a területet mindenképpen felvállalnám, hisz református családban nőttem fel, ezeket az értékeket vallom. Évekkel ezelőtt kijártam Strasbourgba, az Európa Tanácsba; ismerem az – olykor nehézkesen működő – európai dolgok menetét. De mégis komoly fórumról van szó, ahol képviselni lehet néhány dolgot, például a kisebbségek védelmét is.

A. Kis Béla

Kedves Barátom! Innen, az újlóti református templomnak a lassan fogyatkozó keresztyén magyarságot hűen védő falai közül szólok most hozzád, ki itt, e szentegyház temetőkertjében pihensz a sírhant alatt immár harminchat esztendeje. Egyik utolsó lóti sétánk idején (a Somosból hazafelé tartva a falu délkeleti oldalán húzódó dombháton, már közel, a szülőház feletti tisztásra érve) hirtelen megálltál, és ide mutattál, e szemközti szent helyre, hol a gyülekezet templomát a sok ismerős néhai falubeli mellett a Gyén- és Korpás-ősök sírkeresztjei vigyázzák észak felől, s ezt mondtad: „Oda kerülök én hamarosan. Ott fogok majd megpihenni.”

Percnyi megtorpanást, komorságot jelentettek e szavak, majd kedélyesen más irányba tereltem a beszélgetést. Hiszen a boldog-bohém nyitrai főiskolás életünkbe nehezen illeszkedett bele ez a kijelentés, illetve a mögötte húzódó sötét árnyék. De Te már érezted az elmúlás közel tanyázó zord szelét. Ekkor kezdtem megérteni, hogy a sógor bácsid, az aranykezü néhai Gyén Béla bácsi által készített és tőle kapott hegedűn miért csak a búsabbnál búsabb dallamokat, nótákat játszottad. Ilyeneket, minthogy *Eltörött a hegedűm, nem akar szólani, meg az Eresz alatt fecskéfészek*; és halál-üzenete volt annak a dalnak is, hogy *Valahol esküszik egy szép barna lány*. Meg is jegyezte a sógor bácsi: „Belkó fiam, ne csak ilyen szomorúakat játssz!” Én, ki ismertem a motivációk hátterét, csalódottságot a szerelemben, kicsit értettem e dalok aktualitását, de a halál üzenetét nem fogtuk fel kellő komolysággal.

Emlékszel, együtt szerveztük a nyitrai magyar főiskolások kulturális életét a Juhász Gyula Klubban; szavaltunk, vetélkedőket irányítottunk, évfordulókra műsoros esteket készítettünk, politizáltunk – ’68 árnyékában magyar bálakat szerveztünk, mulattunk magyarul – Nyitrán...

És hát együtt készültünk a vizsgákra, egyszer nálunk, Feketenyéken, máskor itt a falutokban, Lóton. Tanultunk, készülünk jövődő hivatásunkra: tanítani a magyar családokba született magyar ajkú gyerekeket... Vállottuk: az Isten a pacsirtát pacsirtadalra, a fecskét csicsérgésre teremtette, és bizony egyik sem akarja fiókait a károgó varjú nyelvén oktatni. Így akartuk mi is: csakis anyanyelven, vagyis magyarul.

Emlékszel, Barátom, a tanúm voltál az esküvőmön, hol cigányzene mellett másnap délig mulattunk; megcsodáltad a fergetegesen (és utoljára) mulató nótafa-

Képzelt levél Korpás Bélához

apámat. Nyitrán, az internátusi szobánkban késő éjszakáig ontottad naplódoba a sorokat, hétféteken pedig rendszeresen hazasiéttél, mert vár Lenke, hív a család. Egy-egy új verssel jöttél vissza, meg finom kacsaszírral, olykor rántást is hoztál, hogy sűrűbb legyen a gyorsan készült internátusi leves. Aztán az utolsó nyarunkon – a halálos kór árnyékában, a sokszoros energiát fölemészítő vizsgáid után, orvosos engedéllyel – még átvehetted a diplomádat, szeptemberben vártak az adott iskolában a diákok, de a katedrára kerülni, a diákok elé állni már nem adatott meg neked. A sárguló őszből a télbe csavarodó természettel Te is elmentél.

Barátom, így utólag elárulom neked, hogy pályafutásom alatt minden tanévet veled kezdtem. Rád emlékeztem mindenkor tanítványaim előtt ilyképpen: Kedves gyerekek, volt egy barátom, aki tanítani szeretett volna, de leendő diákjai hiába várták őt. Meghalt. Reá gondolva, rá emlékezve, helyette is próbállak majd fokozott lelkesedéssel, még nagyobb szeretettel tanítani benneteket... Hát így történt... És azóta rendszeresen eljárók a sírodhoz, mert – ennyi év után is – hiányzol. Hiányodat érezzük mindannyian.

Fodor Rudolf a megemlékezés közben

Nem csak a maradék rokonság, de hiszem, az egész újlóti református közösség. A nyáját összefogni igyekvő lelkes tiszteletes asszony mellett a Te világító fényedre is szükség lenne, hogy kevesebbet botladozzunk e lelkiekben szegény világban.

Igaz ugyan, hogy verseid egy-egy csokra nővéred, Lenke, valamint barátaid jóvoltából könyv alakban is megjelent, de tudod, szomorú vagyok, ha jövődő olvasóidra gondolok. Hiszen nem sokkal haláloed után szülőfaludban, itt Újlóton, a magyar iskola maradék kis osztálya is megszűnt, s a szomszéd falu nagy iskolájából is (ahova egykor tanítani vártak Téged) mára már csak a nagy épület maradt meg. Anyanyelvünk iskoláiban vád-

lóan üresek az iskolapadok! A pacsirta- és fecskemamák mára már (mostohán) varjúdalra tanítják fiókaikat, akik a Te magyarul írt verseidet nem tudják majd elolvasni s megérteni.

A szülőfalu így már kevésbé jelenti azt, ahogy és aminek azt megénekelte. Ha nem vigyázunk rá, feledésbe megy minden, lassan elvész, mint az egyedüli magyar alapítású, a hétszáz éve alapított pálos rend szerzeteseinek nagy múltja tekintő otthona, a közeli Máriacsalád. Ma már leírva Mariánska Čelad'-ként emlegetik...

Mint ahogy, Barátom, a most megjelent, szülőfaludról kiadott vastkos monográfiában is a Te versedet találok az első oldalon; de az örömöm ürömmé vált, ugyanis három tiszteletlenséget is elkövettek veled szemben: hibásan írták le nevedet, megkérdőjelezték diplomád megszerzését, valamint elhallgatják, hogy a költeményedet magyarból fordították le. E tények feltárásával nem volt szándékomban elszomorítani Téged, csupán az igazsághoz ragaszkodom, mert tudom, azt Te is nagyon szeretted.

Ennyi év óta, kedves Barátom, próbálok, de nem tudtalak helyettesíteni. Csupán emlékedet tudtam szeretteid körében megőrizni, átmenteni. Pedig menyire élt és él bennem a tisztelet és szeretet szülőfalud magunkfajta népe iránt. Úgy jövök ide már, mintha hazajönnék. Emlékek kötnék ide, emberszívek fogadnak. S a háttérben ott vagy Te. Érzem, mindezt érted teszik. Mert egy közösségnek, ha van Istene s ha bízik Istenében,

jó, ha magába fogad – mintegy földi kapaszkodóként – egy-egy eltávozottat; adott esetben ragaszkodik a Te emlékeidhez, fölnéznek rád, aki közülük való voltál és mindmáig megmaradtál körülben.

Kedves Barátom! Szép emléked ápolását, megőrzését s azt, hogy most is jelen vagy, köztünk élsz, felhőtlen örömmel közlöm veled, akárcsak azt, hogy ez az emberi-isteni szent cselekedet a gyülekezet lelkészének, tiszteletes asszonyának az érdeme. Hálás köszönetet mondok neki (helyetted is) azért, hogy advent harmadik vasárnapján – az Úr közeledtével párhuzamosan – megidézett Téged is, Barátom. Templomodba meghívta élő népedet, újlóti híveidet, akik között so-

ÉLJÜNK A LEHETŐSÉGGEL!

kan vannak, bár egyre fogyóan, akik elkísérték Téged utolsó utadon. És most, az Úr imádata mellett, kérem őket, tisztelettel emlékezzenek, szeretettel gondoljanak Terád, aki példával szolgáltsz – magyarságban, hűségben nyelvedhez, szülőfaludhoz és Istenhez; s e szent ragaszkodást átruházod, rátestárod az utánad jövőkre, az élőkre.

Isten segedelmével így legyen! Nyugodj békében, és maradj közöttünk az elkövetkező nehéz időkben is! Ámen.

Fodor Rudolf

*

A fenti megemlékezés abból az alkalomból hangzott el az újlóti református templomban, hogy a gyülekezet fiatalon elhunyt költőjére, a hatvan éve született Korpás Bélára emlékeztünk. A gyülekezet lekipásztora igehirdetésében a 119. zsoltár kiemelt versei alapján beszélt az emberi életútról és a vele szorosan összefüggő szívről az állapotáról. Az igei szolgálat után a gyülekezet fiatalokból álló énekkarának szolgálata következett, közben a költő néhány verse is elhangzott. A képzelt levél szerzőjén, Fodor Rudolfon kívül felszólalt és emlékezett Molnár Béla, akinek a kezdeményezésére történt meg a költő hátrahagyott verseinek sajtó alá rendezése (*Tövisek és rózsák* címmel jelentek meg).

Az Úrnak adva hálát fejeztük be ezt a szép és meleg hangvételi alkalmat. A záró ének után koszorút helyeztünk Korpás Béla sírjára. Végül hadd álljon itt egy részlet a *Vasárnap* című verséből:

*KÖLTŐK-akiket Isten
második fiúnak
rendelt a tetemek fölé,
füjjátok a dudát
amíg bírja a tüdő*

*alleluját zengjétek
elnyúlhatetlen igazság-ruhában
ó nagyobbak lenni
hulló csillagoknál: mint pulzál
sugarak, embernek maradni...*

Szénási Réka

A keresztyének mindig meghatározó erőként voltak és vannak jelen a világ történéseiben. Ennek az az oka, hogy odafigyelnek Uruk szavára, aki nem azért imádkozott, hogy Isten vegye ki őket a világból, hanem őrizze meg őket a gonosztól (*Jn 17,15*). Tudatosíthatjuk tehát, hogy nekünk ebben a világban kell élnünk és munkálkodnunk, amíg földi létünk tart. S ha tudunk valami kis jót tenni, akkor boldogok lehetünk, mert Jakab apostol azt írja, hogy: „*Aki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszik, bűne az annak*” (*Jk 4,17*).

S mivel ez így van, ezért mi bátran vallhatjuk Péter apostollal, hogy minket „...*Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre, amely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen*” (*1Pt 1,5*). Nekünk ezért nem kell félnünk, hanem mindig fel kell vállalnunk hitünket, döntésünket és az igazságot. Ezt tették az első keresztyének, akik sokszor egészen bizonyosak voltak abban, hogy kiállásukért, hitvallásukért meghurcolják, sőt meg is ölhetik őket. De ugyanígy vállalták fel mindezt azok a hitvallók is, akik úgyszintén hajlandók voltak elszenvedni – ha kellett – a halált is az igazságért. Börtönökben, gályákon, nyomorban, fájdalmak között egész életükkel azt az igazságot hirdették, amiről meggyőződtek s ami a szívükbe íratott. S mindamellert hogy Isten országát építették, törtenelmet is formáltak.

Ennek a bátor kiállásnak ugyanilyen erőssé, eltökéltté, szilárdná kell formálnia minket a mindennapok harcaiban. Itt-ott fel-felcsillan valami ebből az erőből, igazságérzetből és bátorságból. Legutóbb a bársonyos forradalom előtt érezhattunk ilyen mozdulást, amikor az egyház passzív ellenállása és közösségre szólító szava érzékeltette, hogy nem lehet tovább cipelni azokat a terheket, amelyeket az akkori rendszer rakott az emberekre: nem lélegezhattunk szabadon, nem mozdulhattunk szabadon, nem utazhattunk szabadon, s nem mondhattunk véleményt szabadon. Hála Istennek, ennek vége lett!

Vizont ma sem tétlenkedhetünk, mert ha nem figyelünk, utat engedünk azoknak az erőknél, amelyek elsőkélyesítik nemzet tudatunkat, semmibe veszik értékeinket, és gyermekeinket is erre próbálják nevelni. Az emberek életét kifordítják megszokott menetéből, s egy örült hajszába kergetik, amelyben nincs megállás. Ezért ma is nagyon oda kell figyelnünk a körülöttünk zajló történésekre, s ha kell – az órálló szerepét magunkra vállalva –, kiálltunk, figyelmeztessünk, mutassunk irányt!

Isten népe soha sem lehet közömbös a társadalmi és politikai történésekkel szemben. Felelősséget hordozunk arra nézve, hogy munkálói tudunk-e lenni egy olyan társadalomnak, amely az értékekre épít, s így lehetőségünk lesz minden téren és területen nyíltan, félelem nélkül beszélni hitünkéről, meggyőződésünkéről, vagy pedig hagyunk mindent futni úgy, amint mások akarják, s még szavunkat sem hallatjuk.

Jeremiás próféta Isten üzenetét közölte a néppel, amikor a babiloni fogságba jutottak. Azt mondta, hogy munkálkodjanak annak a városnak a jólétén, amelyben vannak, mert annak a városnak a jóléte az ő jólétük is lesz. Mi mindannyian elsősorban egy-egy helységnek vagyunk lakosai, de polgárai vagyunk egy országnak is, amely országban sokan még mindig nem tekintenek egyenrangú partnernek a jólét munkálásában. Ezzel együtt viszont tagjai vagyunk az európai országok közösségének is. Nem lehet közömbös számunkra, hogy milyen törvényekkel, rendelkezésekkel, programokkal próbálják megoldani és rendezni a népek együttélését, hogy az egyre sokszínűbb vallási palettán mi módon próbálják kezelni a mutatkozó feszültségeket, mit engednek meg és mit nem engednek meg.

Nagy baj az, ha a döntéshozó szervezetek és szervezetekbe olyan emberek kerülnek, akik a mi életünk fontos kérdéseit (hit, vallás, erkölcs, identitástudat stb.) másodlagos kérdésként kezelik. Meggyőződésünk, hogy nagyon sok esetben az előbb felsorolt kérdések fontosabbak minden más (gazdasági, politikai vagy szociális) kérdésnél. Mivel ezek az értékek adhatnak igazán alapot egy emberbarát gazdaságnak, egy fejlődő, élhető életnek.

Ezért most, amikor lehetőségünk adódik arra, hogy megválasszuk azokat, akik az európai népek nagy tengerében bennünket képviselni fognak, nagy odafigyeléssel cselekedjünk, megvizsgálva, hogy ki az, aki hajlandó felvállalni és képviselni a keresztyén életszemléletet, annak értékrendjét, nemzeti hovatartozásunk sok égető kérdését, és – ha kell – beszélni tud erről, védelmezni tudja, kiáll mellette.

Kedves Testvéreink! 2009. június 6-án képviselőket választunk az Európai Parlamentbe. Ne legyünk közömbösek, ne mondjuk, hogy meglesz az nélkülünk is, mivel minden szavazat számít! Ne csak állampolgári, hanem keresztyéni kötelességnek is tekintsük a választást: éljünk a lehetőséggel!

Fekete Vince
főgondnok

Fazekas László
püspök

Szándék és lelkiismeret

„Mert kegyelem az, ha valaki Istenre néző lelkiismerettel tűr el sérelmeket, amikor igazságtalanul szenved” (1Pt 2,19).

Érezted már azt valaha, hogy szándékaidat nem értik, cselekedeteidet félremagyarázzák, és rosszat feltételeznek rólad barátaid, a családod? Volt már úgy veled, hogy kiabáltál és dühösen védted magad, mert sértett a mások kijelentése, véleménye, feltevése?

Ne hagyd magad provokálni, állj ellen az önérzetednek, győzd le magadban a büszkeségedet, és gondold arra, hogy „ha kitartóan cselekszitek a jót, és tűritek érte a szenvedést, az kedves az Isten szemében” (1Pt 2,20)!

Isten természetesen nem mártíromságot vár tőlünk. Nem akarja, hogy erőnkön felül, csupán megfelelni akarásból cselekedjünk jót, hanem arra kér, hogy törekedjünk a jóra, tudatosan figyeljünk szívünk szándékaira. Péter apostol is azt kéri az idézett levelében, hogy Jézus példáját követve cselekedjünk és éljünk, mert Ő „amikor gyalázták, nem viszonozta a gyalázást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél” (1Pt 2,23). S hogy Jézus

mennyire fontosnak tartja a mások másságának elviselését és azt, hogy tudjunk alázatosan viselkedni, az is mutatja, hogy az általa tanított imádságban ezt mondhatja velünk: bocsáss meg az ellened vétkezőknek.

Bolond a világ? Hogy nem ezt tanítják a „hogyan érvényesüljünk és maradjunk talpon” tanfolyamokon?

Ez igaz, de „ne igazodjatok azokhoz a korábbi vágyaitokhoz, amelyek tudatlanságotok idején voltak bennetek” (1Pt 1,14). Amíg az ember nem tölti be a tizennyolcadik életévét, addig kiskorúnak számít, s minden cselekedetért (bizonyos eseteket kivéve) a szülei a felelősek. De húszévesen már mindenki felel ön-

Fénysugár gyermektábor

A Kassai Magyar Református Egyházközség mellett működő Fénysugár Polgári Társulás 6–13 éves gyerekek részére evangéliumi gyerektábort szervez.

Időpont: **2009. július 12–18.**

Helyszín: Telkibánya (Észak-Magyarország, Kassától kb. 50 kilométerre)

Részvételi díj: 75 euró

Jelentkezési határidő: június 25.

Az objektum kapacitása 65 fő, a beiratkozás a jelentkezés sorrendjében történik.

Jelentkezni lehet az alábbi telefonszámokon: **0907/112 429, 055/6717 312**; e-mail: fulope@fenysugar.sk, info@fenysugar.sk.

Egyéb információk: www.fenysugar.sk

Szeretettel várjuk mindazon gyerekeket, akik szívesen tanulnak játszva, közösségben, a Biblia mellett. A napi programot sok egyéb foglalkozás is gazdagítja.

Edith Stein

A LÉNYEG

**Ne engedj
a vágyak,
hogy ítélj,
mert jön rád
az Ítélet!**

**Amit látunk,
nem más:
külső kéreg.
A Teremtő
látja csupán,
mi a lényeg!**

magáért. És így van ez a hitben járással is. Amint valaki Jézus követőjévé lesz, attól kezdve nem mentheti magát a korábbi tudatlanságával, tehát „ne igazodjatok... korábbi vágyaitokhoz”!

Figyelj a Biblia tanítására, járj naponta a képzésére, s amikor igaztalanul bántanak, viseld el (bántások mindig vannak és lesznek), csak arra ügyelj, hogy amikor a helyzetet értékeled magadban – Isten előtt –, őszintén tudd ezt mondani: „...lelkiismeretünk tiszta, hiszen mindenben helyesen akarunk eljárni” (Zsid 13,18b). Tehát szándékaidban legyen mindig tiszta, élj „Istenre néző lelkiismerettel”!

Kis Lucia

Ifjúsági találkozó

Időpont: **2009. május 30.**, szombat

Helyszín: Somorja, református templom

Előadó: Esztergályos István grafikus (Pozsony)

Téma: Okkultizmus

Tematikus hétvége

Időpont: **2009. május 22–23.**, péntek–szombat

Helyszín: Alistál, imaház

Téma: Sáfárság – vagyon

Bővebb információ: www.firesz.sk

Imádság

Uram, tégy engem békéd eszközévé, hogy szeressek ott, ahol gyűlölnék, hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak, hogy összekössek ott, ahol széthúzás van, hogy reménységet keltsek, ahol kétségbeesés kínoz, hogy fényt gyűjtsak, ahol sötétség uralkodik, hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik. Ó, Uram! Segíts meg, hogy törekedjem – nem arra, hogy megvigasztaljanak, hanem hogy én vigasztaljak, nem arra, hogy szeressenek, hanem hogy én szeressek. Mert aki így ad, az kapni fog, aki elveszti magát, az talál, aki megbocsát, annak megbocsátanak, aki meghal, az fölébred az örök életre.

Assisi Szent Ferenc

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége az 5. ülésén, amely 2009. április 17-én Hanván volt, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– A Zsinatnak a következő tagokat javasolja megválasztani a Zsinati Tanácsba: Révész Tibor zselízi lelkipásztort, Nagy Ákos Róbert esperest, runyai lelkipásztort, Molnár Zsolt csicseri lelkipásztort, Bognár József dunaszerdahelyi presbitert, Kocsis Géza pólyáni presbitert, Ujlaki Ferenc kassai gondnokot. A Zsinati Tanácsba póttagnak Farkas Gáspár komáromi gondnokot, Rác Elemér marcelházi lelkipásztort, Bán Zoltán rimaszombati gondnokot, ifj. Hranýó Mihály torna-görgői lelkipásztort, Marek Kačkoš bezői lelkipásztort és Ján Janovčík tarcavajkóci presbitert javasolja megválasztani.

– A következő zsinati bizottságok megválasztását javasolja a Zsinatnak: missziói bizottság, teológiai-etikai bizottság, jogi bizottság, számvevő bizottság.

– Egyetemes ügyésszé dr. Édes Árpád madari jogtanácsost javasolja megválasztani a Zsinatnak.

– Tudomásul vette, hogy a Lévai Református Egyházközség 2009. április 30-ára tudja rendezni a segélyalapi befizetéseit.

– Az Ausztriai Evangélikus Egyház és a Bécsi Egyetem Evangélikus Teológiai Kara által 2009. június 14. és 16. között megrendezendő Jubileumi Kálvin-ünnepségre Görözdí Miklós nemesócsai lelkipásztort és Nagy Zsolt negyedi lelkipásztort delegálja.

– Határozatban megerősítette az esperes-gondnoki értekezleten elhangzottakat, és felszólítja az espereseket, hogy a II. szabályrendeletben, a lelkészi szolgálatról szóló 1/2005-ös számú törvényben, valamint egyéb jogszabályainkban meghatározott hatásköröket feltétel nélkül gyakorolják, az egyházmegyei hatáskörben megoldandó ügyek ne legyenek idő előtt felterjesztve az Egyetemes Egyház elé.

– A Szlovák Bibliatársulat 2009. május 26-án Besztercebányán tartandó közgyűlésére Marián Hamari püspökhelyettes és Molnár Árpád roznýói lelkipásztort delegálja.

– Utólag jóváhagyta, hogy a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának közgyűlésén egyházunkat Fazekas László püspök, valamint Géresi Róbert és Marián Hamari püspökhelyettesek fogják képviselni. A Zsinati Elnökség a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnöki tisztségére Miloš Klátik evangélikus egyetemes püspököt, az alelnöki tiszt-

A Zsinati Elnökség 5. üléséről

ségre pedig egyházunk püspökét, Fazekas Lászlót javasolja.

– Megbízta Fazekas László püspököt, hogy a 2009. május 25-e és 29-e között Berlinben megrendezésre kerülő Biblia-hétre delegálja egyházunk két laikus képviselőjét.

– A 2009. október 11-e és 14-e között Berekfürdön megrendezésre kerülő AG-DE-Tagungra Fazekas László püspököt, Molnár Sándor zsinati főtanácsost és Rákos Loránt zsinati tanácsost delegálja.

– Juraj Bánóci nagymihályi gondnok 2009. április 7-én kelt beadványában a Zsinat elé terjesztette az egyházunk alkotmányának 10. §-a 2. bekezdésének módosítására vonatkozó javaslatát. A Zsinati Elnökség Juraj Bánóci alkotmánymódosító javaslatát véleményezésre a Zsinat jogi bizottsága elé terjeszti.

– Az előző gyakorlathoz hasonlóan újra egy könyvcsomaggal támogatja a Kálvinista Szemle szerkesztőségét, hogy az Olvasólámpa rovat feladványai helyes megfőjtőinek ajándék könyvet tudjon adni.

– Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola Iskolaszékébe való delegálás jogát mint alapító-fenntartó átengedi az Alistáli Református Egyházközségnek; egyben megbizta az egyházközség presbitériumát, hogy az alapító-fenntartó képviselőiben válassza meg az iskolaszéknek az alapító-fenntartó részéről választandó tagjait.

– Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága által 2009. május 13-án és 14-én tartandó konferenciára Géresi Róbert püspökhelyettes és Molnár Sándor zsinati főtanácsost delegálja.

– Fazekas László püspököt nevezi ki egyházunk hivatalos lapja, a Kálvinista Szemle főszerkesztőjévé. A Zsinati Elnökség javasolja az egyházközségeknek, hogy az egyházközségek elnökségei gondoskodjanak arról, hogy a Kálvinista Szemle megrendelésének útján minden presbiter hozzájusson a tisztsége ellátásához szükséges információkhoz.

A Zsinati Tanács 1. üléséről

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa az 1. ülésén, amelyre 2009. április 18-án Hanván került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Utólagosan tudomásul vette és megerősítette a Zsinati Elnökség ZSE-44/2009-es számú határozatát, amely szerint egyházunk 2009. március 15-től intézeti lelkipásztorként alkalmazta Batta István lelkipásztort.

– 2009. április 1-jei hatállyal a következő általános rendelkezést hagyta jóvá: A lelkipásztoroknál a lelkészi jellegű tevékenység, valamint az arra való felsőfokú felkészülés idejét teljes egészében beszámítja a lelkészi szolgálat idejébe, a nem lelkészi jellegű ledolgozott éveket 70 százalékban számítja be.

– Fizetetlen szabadságra a lelkipásztor a Zsinati Elnökség előzetes hozzájárulásával maximálisan hat hónapra mehet. A fizetetlen szabadság ideje alatt egyházunk megfizeti a minimálbér utáni előírt egészségügyi biztosítási illetéket. Hat hónapnál hosszabb időszak esetén egyházunk kész közös megegyezés alapján felbontani a munkaviszonyt.

– A közalap beindításáig egyházunk minden nyugdíjba vonulási segély kifize-

tésénél lelkipásztoronként 2, gyülekezetként pedig 3 euró befizetést gyűjtsön be!

– Jóváhagyta, hogy a Kulcsodi Református Egyházközség a tulajdonában levő 163/16-os, 163/13-as, 163/1-es, 193/1-es és 192/17-es számú parcellákból újonnan kialakított parcelláját – 3927,5 négyzetméter nagyságban – elcserélje a Bognár Csaba kulcsodi vállalkozó tulajdonában levő 610-es számú parcella 1/6-od részéért – 3927,5 négyzetméterért.

– Jóváhagyta a Madi Református Egyházközség tulajdonában levő 329/7-es és 329/8-as számú parcellák – összesen 89 négyzetméter – eladását.

– Tudomásul vette és utólagosan megerősítette a Zsinati Elnökség 4., elektronikus ülésén hozott ZSE-75/2009-es számú határozatát. A Zsinati Elnökség a nevezett határozatában úgy döntött, hogy a lehetséges legrövidebb időn belül bezárja a hanvai Diakóniai Központot; megbízta Eke Barnabást, az intézmény igazgatóját, hogy 2009. március 31-i hatállyal mondjon fel az intézmény alkalmazottainak, állítsa össze az intézmény bezárása anyagi vonzatának összegzését (tartozások, végkielégítés stb.), gondoskodjon az ott lakók elhelyezéséről, és tárja a Zsinati Elnökség elé a bezárás teljes ütemtervét.

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

– A hanvai Diakóniai Központ működtetésével saját kérelmére megbízza a Hanvai Református Egyházközség által létrehozott közhasznú szervezetet. Az egyház tulajdonában levő és jelenleg még a hanvai Diakóniai Központ közhasznú szervezet használatában levő ingóságokat a Hanvai Református Egyházközség által létrehozott közhasznú szervezet kapja használatba.

– A missziói alapba befizetett 2315,37 euróból egyházunk börtönmissziójának családok rendszeres látogatására, karácsonyi csomagokra, gyermekek táboroztatására 1500 euró támogatás, a Tussai Református Egyházközségnek Martin Mražíknak, az egyetemi bibliai mozgalom elnökének támogatására 200 euró támogatás és a Pozsonyi Református Egyházmegyének közös hétvége szervezésére a presbiterek és lelkészek számára 300 euró támogatás átutalását hagyta jóvá. A maradék 315,37 euró a következő évben kerül felhasználásra.

– Az ifjúsági alapba befizetett 2044,49 euróból az Apáczaszakállasi Református Egyházközségnek gyülekezeti napközi gyermektáborra 100 euró támogatás, gyülekezeti ifjúsági csendesnapokra ugyancsak 100 euró támogatás, a Lévai Református Egyházközségnek konfirmandusok háromnapos tanulmányi kirándulására 100 euró támogatás, a Fiatal Reformátusok Szövetségének rendezvények megvalósítására (Felemelő – ifjúsági nap Csécsen, Felemelő – ifjúsági nap Királyhelmeceken, Élesztő – országos ifjúsági találkozó, Üdítő – gyermek- és tinitábor Hatfán, Üdítő – tinitábor Borzován) 1344,49 euró támogatás és az Alistáli Református Egyházközségnek Szeretet-táborra 400 euró támogatás kiutalását hagyta jóvá.

– A közoktatási alapba befizetett 3257,03 euróból a Rozsnyói Református Alapiskolának interaktív tábla megvásárlására 700 euró támogatás, a Közoktatási Tanácsnak és Iskolaiügyi Bizottságnak pedagógustalálkozóra Miskolcon 1310 euró támogatás és az Alistáli Református Alapiskolának tizlemezes interaktív segédesszközcsomag megvásárlására 900 euró támogatás folyósítását hagyta jóvá. A maradék 347,03 euró a következő évben kerül felhasználásra.

– Tudomásul vette, hogy a Pozsonyi Református Egyházmegye Tanácsa a 2009. február 13-án tartott ülésén a Dióspatonyi Református Egyházközség ideiglenes beszoigálásával az ET-5/

A Zsinati Tanács 1. üléséről

2009-es számú határozatával 2009. március 1-jei hatállyal dr. Cséplő Veronika dunaszerdahelyi beosztott lelkész bízta meg.

– A Pozsonyi Református Egyházmegye Esperesi Hivatala 2009. március 13-án kelt felterjesztésében kérte a Zsinati Tanács hozzájárulását dr. Cséplő Veronika lelkipásztor megválasztásához a Dióspatonyi Református Egyházközségbe. Az egyházközség presbitériuma a 2009. február 4-én tartott ülésén meghívta a dunaszerdahelyi gyülekezetben szolgáló dr. Cséplő Veronika beosztott lelkészt. A Zsinati Tanács hozzájárul Cséplő Veronika megválasztásához a Dióspatonyi Református Egyházközségbe.

– A Pozsonyi Református Egyházmegye Esperesi Hivatala 2009. március 13-án kelt felterjesztésében kérte a Zsinati Tanács hozzájárulását Vámos Béla lelkipásztor megválasztásához a Felsőpatonyi Református Egyházközségbe. Az egyházközség presbitériuma a 2009. február 4-én tartott ülésén meghívta a helyben szolgáló Vámos Béla helyettes lelkészt. A Zsinati Tanács hozzájárul Vámos Béla megválasztásához a Felsőpatonyi Református Egyházközségbe.

– Sándor Veronika deáki helyettes lelkész 2009. április 8-án kelt levelében kérte a Zsinati Tanácsot, helyezze őt át. A Zsinati Tanács felhatalmazza Fazekas László püspököt, hogy a Barsi Református Egyházmegye esperesével való egyeztetést követően a Zsinati Tanács nevében áthelyezze Sándor Veronikát.

– A Zsinati Tanács felkéri a Komáromi Református Egyházmegye esperesét, hogy a lelkészi szolgálatról szóló törvény értelmében a Deáki Református Egyházközség esetében gondoskodjon helyettes lelkész kijelöléséről.

– Lami Alexandra tornaljai beosztott lelkész 2009. március 21-én kelt levelében azzal a kéréssel fordult a Zsinati Tanácshoz, hogy családi okokra való tekintettel helyezze őt át. A Zsinati Tanács a Komáromi Református Egyházmegye esperesével való egyeztetés után dönt Lami Alexandra áthelyezési kérelméről.

– Jóváhagyta, hogy a Hardicsai Református Egyházközség a tulajdonában levő 2514-es, 2515-ös és 2516-os számú parcellákon található, jelenleg használhatatlan szántóföldet (28 535 négy-

zetméter) elcserélje a Pavol Gergel' tulajdonában levő 3637/17-es, 2570-es, 2660-as, 2981-es, 3639/7-es és 3640/9-es számú parcellákra (28 741 négyzetméter).

– A Gömri Református Egyházmegye Esperesi Hivatala 2009. március 31-én kelt felterjesztésében kérte a Zsinati Tanács hozzájárulását Zsámbok Piroska lelkipásztor megválasztásához a Kövecsesi Református Egyházközségbe. A Zsinati Tanács nem járul hozzá Zsámbok Piroska megválasztásához a Kövecsesi Református Egyházközségbe, mivel az egyházközség nem tudja teljesíteni a II. szabályrendelet 26. § 1. bekezdésének h) pontjában foglaltakat. A Zsinati Tanács 2009. május 1-től Zsámbok Piroskát kinevezi helyettes lelkésszé a Kövecsesi Református Egyházközségbe.

– A Gömri Református Egyházmegye esperesének kérésére Khadhraoui Éva segédlelkészt 2009. május 1-jei hatállyal Zsíról áthelyezi a Hanvai Református Egyházközségbe.

– A Zempléni Református Egyházmegye Esperesi Hivatala 2009. április 4-én kelt felterjesztésében kérte a Zsinati Tanács hozzájárulását Blanár Erik lelkipásztor megválasztásához a Kisgéresi Református Egyházközségbe. A Zsinati Tanács hozzájárul Blanár Erik megválasztásához a Kisgéresi Református Egyházközségbe.

– Tudomásul vette és engedélyezte, hogy Félné Győri Matild megyercsi helyettes lelkész a ZSE-19/2009-es számú határozatában engedélyezett fizetetlen szabadságát 2009. július 1-jén megkezdi.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a Runyai Református Egyházközség eladja a tulajdonában levő 433-as parcellaszámú, 0,6 hektáros földterületet. Az adásvétel engedélyezésének feltétele, hogy az egyházközség a vételárból legalább egy hektár földet vásárol, illetve a bevétel további részét a templom megmentésére használja fel.

– A Szlovákiai Református Keresztyén Egyházat a 2009. május 22-én Debrecenben tartandó alkotmányozó zsinati ülésen hivatalból a Zsinati Tanács tagjai fogják képviselni.

2009. március 8-án a 81. zsoltár éneklésével kezdődött meg a Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesületének tisztújító közgyűlése.

A nyitó istentiszteleten **Fazekas László** püspök szolgált igehirdetéssel az *ApCsel 16,13–15* versei alapján. Igemagyarázataiban Lídia bíboráros asszony példáját mutatta fel, aki Filippi városában élve hitre jutott Pál hitvallása nyomán, s egész háza népével megkeresztelkedett. Ez az üzletasszony teljes szívvel szolgálta az Urat, kivételes erővel megáldva. A női szíveken keresztül ma is így teszi kivételessé Krisztus az Igét, hiszen a nők kezében van a családok, gyermekek sorsa. A keresztyénség nem magánügy, hanem közösségformáló erő. Ezen a téren széles

Deregnő

Nőszövetségi közgyűlés és tisztújítás

körü lehetőségek és feladatok adottak a szolgálathoz, s a nők munkája kiemelkedő helyet foglal el – mondta az igehirdető.

A nőszövetség elnöke, **Szabóné Kozár Éva** két igével köszöntötte a püspököt, és az egybegyűlteket nevében szolgálatához erőt, egészséget kívánt, Isten áldásával. A ladmóci gyülekezet énekkarának színvonalas előadása után a szirénfalvai **Gyüre Lászlóné** egy verssel köszöntötte Fazekas Lászlót.

Elhangzott az éves elnöki és pénztári beszámoló, a vezetőségi ülés március 2-án tartott ülésének jegyzőkönyve; a közgyűlés jóváhagyta őket. A közgyűlés kö-

vetkező pontja az általános tisztújítás volt. (A nőszövetség alapszabálya VII. §-a 4. pontja alapján a tisztségviselők két választási időszakban választhatók meg ötöt évre.) Javaslatként elhangzott, hogy a tisztségviselők mandátumának korlátozása legyen eltörölve, mivel ez így van a gyülekezeti és egyházmegyei tisztségek szintjén is. Ekkor szót kért **Szabóné Kozár Éva** elnök, aki kifejezte kívánságát: nem szeretné, ha újra elnöknek jelölnék, hogy ne legyen személyfüggő a szervezet. Hangsúlyozta, hogy a továbbiakban a Jó Pásztor Gyermekeket létrehozása és beindítása válik elsődleges feladatává, minden szabad idejét annak kívánja szentelni. Így a törvényváltoztatási javaslatot a közgyűlés nem szavazta meg.

További törvénymódosítási javaslat volt, hogy az országos elnök mindenképpen lelkipásztor legyen, mivel a különböző összejövetelek alkalmi megkívánják a lelkipásztori, igehirdetői szolgálatot. Ezt a javaslatot a közgyűlés elfogadta.

Ezután, a törvényes lépéseket betartva, megtörtént a jelölés a tisztségekre, és a résztvevő tizenkilenc gyülekezet döntése alapján kialakult az új vezetőség. Elnök: **Fülöp Angéla** lelkipásztor (Iske), társelnök: Szabóné Kozár Éva lelkipásztor (Perbenyik), titkár: **Györky Szilvia** lelkipásztor (Alsómihályi), pénztáros: **Kótká Magda** (Perbenyik), számvevők: **Csoma Valéria** (Deregnő) és **Spisák Mária** (Ladmóc).

Az újonnan megválasztott vezetőséget Fazekas László püspök igével köszöntötte, és kifejezte reményét az együttműködésre nézve. Az előző vezetőségnek (a leköszönt Szabóné Kozár Éva elnöknek, **Hranyó Mihályné** titkárnak, **Szedlák Katalin** pénztárosnak és a vezetőség többi tagjának) a hosszú időn keresztül végzett áldozatos munkáért: szerveztek fáradságot nem kímélve, örömmel, akár gyászt, bánatot, veszteségeket is megélve, de mindvégig Isten dicsőségére.

Az új vezetőség előtt új kihívások, szolgálatok állnak. Bizonytalanság lesznek nehéz élethelyzetek, melyeket az Úrnak hűséggel szolgáló elnökségi tagoknak bölcsen kell majd megoldaniuk. Ehhez kérjük a Szentlélek erejét. A záró imádság szolgálatát **Mártha Géza**, az ungi egyházmegye esperese végezte, majd az egybegyűlték szeretetvendégségen vettek részt. Mindenekért legyen Istené a dicsőség!

Györky Szilvia

Martos

A szabadság ünnepe

Az idei március 15-i ünnepet egy kicsit előrehozva, pénteken tartottuk Martoson. Két helyszínen folyt a megemlékezés. Este a helyi református templom adott helyet az ünnep első felének. A református himnusz, a 90. zsoltár éneklése után **Szénási Szilárd** lelkipásztor köszöntötte a különféle szervezetek és intézmények jelenlévő képviselőit, majd **Gál László** komáromi segédlelkész két szavalata hangzott el, amit egy szívhez szóló népdallal kötött egybe. Az ünnepi áhítatban a lelkipásztor a szabadságvágy és a tenni akarás gondolatával, valamint az emberi közösségek újraéledésének fontosságával foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy egy nép nemzeti és vallási megújulása csak az Istentől kapott hit- és szeretetközösségekben lehetséges.

Ünnepünk és az 1848–49-es események tökéletes keresztmetszetét adta a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumából hozzánk látogató negyventagú küldöttség műsora. Bocskaiában, kokárdával a szívük felett versekkel, Széchenyi naplójának idézeteivel, Kossuth gondolataival, vala-

mint a Függetlenségi nyilatkozat részleteivel tették teljessé ünneplésünket. Az óvodások egy szép verssel és húszmótával köszöntötték a jelenlevőket. A pozsonyi magyar nagykövetség tanácsosa, **Fekete Károly** ünnepi beszédében a forradalom nagyjait állította példaképként a ma embere elé. Hangsúlyozta a szabadságért folytatott harc társadalmi és politikai érdekek felett álló, egységet formáló erejét.

A nemzeti imádság éneklése után átvonultunk a falu főterén álló milleniumi emlékműhöz, ahol a helyi Csemadok éneklőcsoportja Kossuth-nótákat énekelt. **Keszeg István** polgármester ünnepi beszédében a nemzeti trikolor és zászló történelmen átívelő szimbólumáról szólt. Kiemelte, hogy voltak a történelemnek áldott pillanatai, mikor a zászló egységre vonzotta a nemzetet, és rámutatott, hogy voltak és vannak idők, amikor nem lehetett vagy nem merték elővenni. Kifejezte azonban reményét, hogy túléljük a jelenben vagy jövőben rejtőző nehézségeket, melyek talán most is félelemre indítanak a lobogó szabad használatával kapcsolatban. **Endrédi Mónika** szavalata után a milleniumi emlékműre hét szervezet helyezte el a tisztelet és emlékezés koszorúit.

Az önkormányzat, a Csemadok és a református egyházközösség összefogásában megrendezett alkalom sokak szívét gazdagította. Ha Isten megsegít, a sokéves hagyományt jövőre folytatjuk. Legyen hála Istennek!

Szénási Lilla

A debreceni diákok egy csoportja

Többféle érzés is a hatalmába keríthet bennünket, magyarokat, március idusán. Eszünkbe juthatnak gyermekkori ünnepek, ahol a már sokat ismételt forradalmi eseményekből újra és újra fülünkbe cseng a refrén: „Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.” Eszünkbe juthatnak a jeles nap szimbolikus történései, s a szabadságharc eseményei. Természetesen minden hatalomnak sarokpont az ünnep, s minden kor szeretné saját rendszerét ezzel legitimizálni s javára fordítani az ünnepet. Napjaink eseményeit tekintve az évtizedes „rendőrök – tüntetők” játéknak még mindig nincs vége, bár az utóbbi események már inkább a szegény, mint a humor kategóriájába tartoznak. Ezt koronázva azzal, hogy milyen megtartó ereje lehet annak, ha pl. egy ország első emberét nem engedik „leszállni”, hogy együtt ünnepeljen nemzetársaival, de ő mégis elmegy, és a mindent megtisztító hóesésben rajta keresztül mégiscsak felemelkedik a nemzet.

És eszünkbe juthat az, hogy mi ünnepünk-e. Van-e a szívünkben az ünnepnek valami maradéka? Nem buli, nem tánc, nem harsányság, nem alkohol. Ünnep! Csendes vagy hangosabb megemlékezés. Nekem a gimnázium óta szokásom, hogy a kokárdát egy hétig viselem. Sokan megütköznek rajta. Szeretek készülni az ünnepre, ami nem ér véget számomra március 15-én éjfélkor.

Az idei ünnepen különös kis eseményre került sor négy, Rozsnyót körülölelő felvidéki faluban. Jólész, Berzéte, Rudna, Kőrös közösségeibe budapesti teológusok

Ünnep a Felvidéken 2009. március 15.

kis küldöttsége érkezett közös megemlékezésre, immár az átjárható határokon (unió Felvidékkel!) átgördülve. A reformátusok legnagyobb ünnepe maga az istentisztelet, ami urnapján van, azaz minden vasárnapon. Ezért igehirdetéssel

A kőrösi megemlékezés

is szolgáltak, melyből kettőn böjti úracsorával együtt ünnepeltek. Ezek után kis műsort adtak, melyet idézetek, versek, énekek tarkítottak. Szépen egybeépült ez a helyi megszólalásokkal: hol gyülekezeti tag szavalt, hol gyerekek csatlakoztak az alkalmi szónokokhoz, hol (szlovák!) történész beszélt '48 eseményeiről, hol pedig gyülekezeti kórus adott szép aláfestést az ünnephez.

Rudnán a gyülekezet finom ebéddel látta vendégül a csapatot. A nap csúcspontja talán Kőrösben volt, ahol istentisztelet után közösen koszorúztuk meg a református templom melletti kopjafát. És ez így volt tökéletes! Együtt lenni magyar testvérekkel, kisebbségben élő kisebbséggel,

adták elő magyar érzelmű dalaikat, végül pedig **Vadkertti Imre**, a *Társulat* című műsor egyik győztese fejezte be énekeivel ezt az Úrtól megáldott emlékezést.

A gyülekezet fiataljainak műsora

Az alkalom sokszínűsége ellenére is öröm volt látni és tapasztalni az egységet. Hiszen minden elmondott szó, minden elénekelt dallam az egy igaz Isten felé emelte tekintetünket, hogy neki adjunk hálát ezért az együttlétért is. Hiszen övé a dicsőség és dicséret örökkön-örökké.

Szénási Réka

felvidéki magyar református egyháztagokkal. Felemelő, torokszorító: ÜNNEP.

Adjon az Úr számunkra újabb és újabb ilyen lelki ünnepet: határon túli testvéreink és a mi számunkra is. Imádságban fogunk gondolni az Istentől kapott feladataikra, a templomjavításra, árvaházépítésre és mindenekelőtt a közösségépítés, ünnepvárásos hatalmas feladatára. Fülünkben ott maradt az ünnepek végén közösen elmondott, Jókai Mórtól származó mondat: „Mit kicsiny emberek csekély erővel megindítottak, hajtásot végre a nagy munkát egyesült erővel.”

Bölcsföldi András

Rozsnyó Isten igéjére figyelve

A rozsnyói gyülekezetnek az Úr igéje a *Jn 1–2* verseiben adott útmutatást. Miként egyházunk új vezetése Isten erejében bizakodva, igéje világosságában kezdte meg szolgálatát, a mi gyülekezetünk is arra törekszik, hogy hitünk ne csak hirtelen fellángolás, szalmaláng legyen, hanem húsvét utáni, pünkösdi hit.

Lelkipásztoraink, **Molnár Árpád** és **Nyéky Miklós** segédlelkész ennek érdekében a gyülekezet további építését, hitének elmélyítését, lelki gondozását, a fiatalok megszólítását tartják a legfontosabb feladatnak. Hitmélyítő alkalmaink ökumenikus szelleműek, más gyülekezetekből is látogathatják, amint mi is a környékbeli gyülekezetek tagjaival együtt hallgathattuk Szilicén **Balczó András** öt-tusázó olimpiai bajnok bizonyágtételét, **Victor János** missziós lelkipásztor igehirdetését. Megismerkedhettünk egy iráni muzulmánból lett református lelkipásztorral, aki rengeteg viszontagság után talált rá az élő Jézus Krisztusra.

A januári Pro Ecclesia-délutánon **Gyüre Zoltán** nyugalmazott lelkipásztor Mózes születéséről tartott igen érdekes előadást, melyben a mindenható Isten az ő végtelen bölcsességét, gondviselését s választott népe iránti szeretetét mutatta meg. Februárban a böjtről tartott tanulságos előadást **Oravec Zoltán** katolikus káplán, aki a böjt eredetét kutatva egészen Ábrahám ósátságig nyúlt vissza. A mi böjtünknek is az a lényege, hogy Isten tetszését elnyerjük.

Március 30-án **Eperjes Károly** színművészt hallgathattuk, aki délelőtt az egyházi iskola tanulóival is találkozott. A hitben járó színművész elmondta, hogy ha életünk minden területén Istent tesszük az első helyre, akkor az teljes lesz, s helyes viszonyban élhetünk családjunk és társadalmunk tagjaival.

Mixtaj Johanna

Újlót

Ragaszkodás hithez, magyarsághoz

„A Te kegyelmedről elmélkedünk, oh Isten, a te templomodnak belsejében. Bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, ő vezet minket mindhalálig” (*Zsolt 48, 10.15*). Böjt harmadik vasárnapján, március 15-én az újlóti gyülekezet a fent idézett fohással kezdte meg együttlétét, hogy ismét hálát adjon az Úr kegyelméért, de azért is, hogy emlékezzen. Hiszen ez a vasárnap kettős ünnepe volt népünknek. Mert ezen a napon sok gyülekezetben olvadt össze az igehirdetésben a hitünkhöz és nemzetiségünkhöz, magyarságunkhoz való ragaszkodás.

Az igehirdetésen túl a meghívott vendégek is színesebbé és gazdagabbá tették ezt az együttlétet. Így került sor a gyülekezet fiataljainak műsorára, amit **Farkas Tibor**, az MKP udvardi szervezete elnöke beszéde követett. Ezután a **Stugel Tibor** által vezetett rock-színpad tagjai

Hanva

Befejezte első ülését a Zsinat

(Befejezés az 1. oldalról)

elmúlt választási időszakban a pozsonyi egyházmegye sérelmezte. A Zsinati Elnökség által jelölt személyeken kívül még **Somogyi Alfréd** apácaszakállasi lelkipásztor és **Molnár Rudolf** pozsonyi egyházmegyei gondnok vállalta a jelölést. A leadott

A Zsinati Elnökség tagjai. (A szerző felvételei)

szavazatok szerint a Zsinati Tanács lelkészi tagjává **Révész Tibor** (Zseliz), **Nagy Ákos Róbert** (Runya) és **Molnár Zsolt** (Csi-cser) lett megválasztva, míg a világi tagok **Ujlaki Ferenc** (Kassa), **Kocsis Géza** (Pólyán) és **Bognár József** (Dunaszerdahely) lettek. A póttagnak jelöltek mellett még **Tóth Árpád** pozbai lelkipásztor vállalta a jelölést. A szavazás eredményeképpen a Zsinati Tanács lelkészi póttagjai **Rácz Elemér** (Marcelháza), ifj. **Hranyó Mihály** (Tornagörgő) és **Marek Kačkoš** (Bező) lettek, világi póttagnak pedig **Farkas Gáspár** (Komárom), **Bán Zoltán** (Rimaszombat) és **Ján Janovčík** (Tarcavajkóc) lett megválasztva.

További személyi kérdésekben is döntött a Zsinat. Az egyetemes ügyészi tisztségre **dr. Édes Árpád** madari jogtanácsost választotta meg. A Zsinati Elnökség javaslata nyomán négyre csökkentette a zsinati bizottságok számát. A missziói bizottságba **Kása Gergelyt** (Felsőlác), **Molnár Árpádot** (Rozsnyó) és **Marek Kačkoš** (Bező) választotta meg. A teológiai-etikai bizottság tagjai Géresi Róbert (Abaújszina), ifj. Hranyó Mihály és **Erdélyi Pál** (Vágfarkasd) lettek. A jogi bizottságba **Somogyi Alfréd**, **Csatlós László** (Kassa) és **Porubán Ferenc** (Tornagörgő) került. A számvevő bizottság **Pósa Zoltán** (Rimaszécs), **Dobai Sándor** (Dunamocs) és **Hangácsi Mihály** (Alsólác) zsinati tagokból tevődik össze. Az elképzelések szerint a bizottságok munkáját a zsinati tanácsosok fogják összefogni.

A továbbiakban a zsinati képviselők meghallgatták és elfogadták **Szabó Annamáriának**, egyházunk Diakóniai Központja igazgatójának a jelentését, aki elektronikus prezentáció formájában beszámolt egy (ötvenhat gyülekezetünk segítségével és közreműködésével) elvégzett diakóniai felmérésről is. A Zsinat határozatban kötelezte el magát, hogy támogatja a Diakóniai Központ által indított, négy féléves, felsőfokú diakóniai szaktanfolyam megtartását, a végzettséget igazoló tanúsítványt elismeri, és egyházközseinknek szolgálatra ajánlja a képesítést szerzett önkéntes diakónusokat. Ugyancsak Szabó Annamária előterjesztése nyomán elvégezte a Zsinat a Diakonia Reformata nonprofit szervezet igazgatótanácsának a tisztújítását is. Az előterjesztésnek megfelelően **Antala Évát**, **Buzala Szilviát**, **Rácz Jolánt**, **Vajda Zsófiát** és **Vargaestók Dávidot** választotta meg a tagjaivá.

A Zsinat eleget tett Marek Kačkoš bezői lelkipásztor, a Re-Mi-Dia nonprofit szervezet igazgatója 2009. március 10-én levélben a Zsinathoz intézett kérésének, és a Re-Mi-Dia nonprofit szervezetet elismerte egyházunk hivatalos szervezetének. A Re-Mi-Dia az alapszabálya értelmében a szlovák hívek között végez missziói és diakóniai szolgálatot.

Másnapra maradt az egyik legérzékenyebb napirendi pont: a Kárpát-medencei Református Egyházak közös alkotmányával kapcsolatos állásfoglalás. Fazekas László püspök beszámolt arról

a folyamatról, amely a rendszerváltás óta a reformátusság egységessége terén történt. Elhangzott, hogy a mi helyzetünk eléggé speciális, mivel egyedül a mi egyházunkban vannak nem magyar nyelvű gyülekezetek is. A többi egyház már ratifikálta a csatlakozási nyilatkozatot, így 2009. május 22-re van meghirdetve a közös zsinat és az alkotmány ünnepélyes elfogadása: akkor történne meg a Magyar Református Egyház megalakulásának kinyilvánítása. Egyébként a Generális Konvent által kidolgozott alkotmánytervezet kérdése a márciusi esperes-gondnoki értekezletnek is tárgyát képezte, majd az egyházmegyék alkottak véleményt az alkotmánytervezetről. A zsinati ülésen valamennyi egyházmegye képviselője kifejtett valamilyen álláspontot.

A sokórás vitát, mérlegelést követően a Zsinat a Magyar Református Egyház alkotmánytervezetének ratifikációs nyilatkozatát – miáltal kötelezettséget vállalt volna a Debrecenben elfogadandó alkotmánynak az egyházunk jogrendjébe való beillesztésére – 11 igen, 14 nem szavazattal, 15 tartózkodás mellett nem fogadta el (két zsinati képviselő nem kívánt élni a szavazati jogával). Majd tulajdonképpen az álláspontok összegzésekként egy nyilatkozatot fogadott el, ugyancsak név szerinti szavazáson, 33 igen, 4 nem szavazattal, 4 tartózkodás mellett (egy képviselő nem kívánt élni a szavazati jogával).

A tisztán látás érdekében hadd álljon itt a nyilatkozat teljes szövege: „A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata az országhatárokkal való széttagoltság ellenére is magától értetődőnek tartja a Kárpát-medencei reformátusság egységét. Ez az egység nem csatlakozás vagy nem csatlakozás kérdése, hanem Istentől kapott ajándék, amely a közös történelmi gyökerekből fakad, kifejezi a máig megőrzött hitvallási és tanításbeli azonosság, megerősítésére pedig ösztönöz az a tény, hogy egyházunk, valamint az egész Kárpát-medencei reformátusság túlnyomó része magyar ajkú és érzelmű. Bár a Magyar Református Egyház alkotmányát az előterjesztett formában a Zsinat egyházunk sajátos jellegénél fogva nem tudja ratifikálni és jogrendjébe illeszteni, fontosnak tartjuk a Generális Konventen belüli további együttműködést mindazonokon a területeken, amelyeket az alkotmány is felsorol, beleértve a jogharmonizációs folyamatot is. Ennek szellemében vesz részt egyházunk a Kárpát-medencei magyar reformátusságnak a közös zsinattal egybekötött hálaadó ünnepi istentiszteletén Debrecenben 2009. május 22-én – bizalommal tekintve az összetartozás jövőbeni munkálására.”

További napirendi pontot Egyetemes Egyházunk gazdasági helyzete képezett, amiről Fazekas László püspök számolt be. Hangsúlyozta, hogy ezt a kérdést teljes nyitottsággal próbálják kezelni. Ezzel összefüggésben a Zsinat határozatban bízta meg a Zsinati Tanácsot, hogy 2009. június 30-ig készítse el azon gazdálkodási tételek jegyzékét, amelyeket nyilvánosságra kíván hozni. Ugyancsak az anyagi helyzettel függ össze, hogy végül a Zsinat **Básti Péter** előterjesztésében meghallgatta, majd tudomásul vette a kialakítandó közalappal kapcsolatos jogalkotói szándékot. Az elképzelés elsődleges célja az egyházközsegek befizetéseinek közalappban való egyesítése, a kötelező gyülekezeti befizetések egyszerűsítése és igazságosabb kiszabása, a gyülekezetek teherbíró képességének erősítése.

–akb–

Egységesül az egyház

Május 22-én Debrecenben ülésezik a Magyar Református Egyház alkotmányozó zsinata. A szervezők ezeket várják az eseményre, ahol a belvárosban egységítő menettel szeretnék szimbolizálni a kárpát-medencei

reformátusság összetartozását. A nap programja várhatóan a következőképpen alakul:

9.30–10.00 „Egy maréknyi föld” (minden résztvevő hozzon magával egy marék földet, amit a Kárpát-medence kicsinyített domborzati mására helyezhet el a belvárosban)

10.00–12.00 Alkotmányozó zsinati ülés (Nagytemplom)

10.00–14.00 Közösségi programok (református közösségeink, szolgálatunk bemutatkozása)

14.00–16.00 Egyesítő menet a belváros körül (egy-egy harangláb mellett várakoznak a trianoni döntéssel elszakított gyülekezetek, majd ahogyan vonulnak, az anyaországiak sorra csatlakoznak a határon túli területek magyar reformátusaihoz, így alakul egységessé a menet, szimbolikusan Beregszásztól Kolozsvárig.)

16.00–16.05 Kihirdetés, a zsinat üzenete (megkondulnak a Kárpát-medencei református templomok harangjai, felolvasás)

16.05–16.15 Ünnepi köszöntők

16.30–18.00 Szabadtéri úrvacsorás istentisztelet (Kossuth tér)

18.00–22.00 Közösségi programok (református kötődés)

22.00–22.10 Záró ének

Köszönetnyilvánítás

Tisztelt Támogatónk! Ezúton szeretnénk hálás szívvel megköszönni támogatását, amivel hozzájárult a hétéves dunaszerdahelyi Nagy Tibor külföldi gyógykezeléséhez. Az összejt-beültetés másodszor is megtörtént, mégpedig 2009. április 7-én és 8-án. A kisfiú nagyon jól viselte, komplikációk nem léptek fel. A beültetést végző professzor elmondása szerint Tiborka meggyógyul.

Minden kedves támogatónknak kívánunk jó egészséget, boldogságot és munkájában sok sikert!

Győri Margit,
a Felvidéki Magyar Ifjúsági
Társulás (FEMIT) elnöke

Teológiai karok találkozója. Március 9-én Molnár János dékán és Vladár Gábor rektor vezetésével Pápan találkoztak a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara (SJE RTK) és a Pápai Református Teológiai Akadémia tanárai. A találkozón a teológiák közti kapcsolattartásról, közös pályázatok készítésének lehetőségeiről esett szó. A tanácskozáson részt vett Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok, valamint Steinbach József dunántúli püspök is.

Istentisztelet a fegyveres erőknél. Március 10-én Pozsonyszentgyörgyön a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa tagegyházainak képviselői istentiszteleten emlékeztek meg arról, hogy a fegyveres erőknél két éve hozták létre az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálati Központot. A megemlékezésen az ígét Fazekas László püspök hirdette.

Kálvin-év. Március 18-án Debrecenben volt a Kálvin-év nyitóünnepsége, este és másnap Berekfürdön ülésezett a Generális Konvent elnöksége. Az eseményeken egyházunkat Fekete Vince főgondnok és Fazekas László püspök képviselte.

Ünnepi istentisztelet. Március 22-én a komáromi istentiszteleten jelen voltak az

Közösségi alkalmak

Koncertkörút. A holland Chantdante kórus immár a negyedik körútjára érkezik egyházunkba. Fellépéseik:

Május 28-án: 18 óraker, Kolozsnéma, református templom

Május 29-én: 18 óraker, Martos, református templom

Május 30-án: 14 óraker, Bátorkeszi, református templom; 18 óraker, Apáca-szakállas, református templom

Május 31-én: 10 óraker, Felsőpatony, református templom; 17.30, Felsőpatony, művelődési ház. A pünkösdi istentiszteleten Dirk Jan Warnaar karnagy, zeneszerző orgonál. A kultúrházban 16.00 óraker nyílik Čech Gábor autodidakta szobrászművész *A Golgota üzenete* című kiállítás (megnyitja Vámos Béla helybeli lelképásztor). 16.45 órától pedig koncertet ad a Felsőpatonyi Református Egyházközség *Felső Hangok* zenekara.

Hitmélyítő csendeshét. 2009. augusztus 3-a és 9-e között a komáromi és a bósi református gyülekezet szervezésében hitmélyítő csendeshétre kerül sor a Pilisben. Helyszín: Tahi lelkészüdüdő. A hét témája: *Krisztus követése* – hitünk megélése egyénileg, a családban, gyülekezetben... Főelőadó: Dr. Fekete Károly. A hét részvételi díja: 30 000 forint. Jelentkezés és egyéb információ: **Oros Márta, Fő u. 49., 930 10 Dolný Štál**, tel.: 0908/716 783, e-mail: napraforgo75@gmail.com.

V. Kárpát-medencei Asszonykonferencia résztvevői, akik a Magyar Asszonyok Érdekszövetsége és a Szövetség a Közös Célokért szervezésében Búcsón tanácskoztak. A hat országból érkezett küldötteket köszöntötte, majd fogadta Fazekas László püspök.

Konvokációs előadás. Április 1-jén Fazekas László püspök konvokációs előadást tartott az egyházzól és szolgálatáról az SJE Református Teológiai Karán.

Tisztújítás az ÖT-ben

Április 24-én Pozsonyban tartotta tisztújító közgyűlését a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa. A szervezet új elnöke Miloš Klátik, a Szlovákiai Evangélikus Egyház püspök-elnöke lett (egyházunk korábbi püspökhelyettesét, Ján Semjant váltotta a tisztségben). A küldöttek egyházunk püspökét, Fazekas Lászlót választották alelnökké, míg a főtítkári tisztséget továbbra is Ladislav Krpala tölti be.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Május 17-én 8.05-től a Világosság című egyházi műsor református félórájában Krchoné Géresi Tímea csécsi lelképásztor arról elmélkedik, hogy milyen céllal is rejtették el József serlegét Benjámin zsákjába.

Június 7-én 8.05-től a Világosság témája Júda könyörgése Benjáminért. Erről Tóth Andrea dunaszerdahelyi beosztott lelkész szól a hallgatókhoz.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkési hivatalokban.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 162/08